

JÖNKÖPING INTERNATIONAL
BUSINESS SCHOOL
JÖNKÖPING UNIVERSITY

Valet mellan K2 & K3

Revisorns roll som rådgivare

Magisteruppsats inom företagsekonomi, redovisning

Författare: Linda Larsson, 870113

Matilda Svensson, 880131

Handledare: Gunnar Rimmel

Jönköping 24 Maj, 2013

Förord

Studien *Valet mellan K2 & K3; Revisorns roll som rådgivare* har kunnat fullbordas tack vare de företag som valt att ställa upp på telefonintervjuer och de revisorer som valt att ställa upp på personliga intervjuer.

Därför vill vi först och främst framföra ett stort tack till studiens 15 företag och 4 revisorer som på ett positivt sätt ställt upp på intervju och deltagande i vår studie.

I andra hand vill vi tacka vår handledare Gunnar Rimmel för mycket tänkvärda synpunkter och värdefull vägledning under studiens gång.

Vi vill även tacka vår seminariegrupp och opponenter som gett värdefulla synpunkter som fört vårt arbete framåt.

Ett varmt Tack!

Internationella Handelshögskolan i Jönköping, 2013-05-24

Linda Larsson

Matilda Svensson

Magisteruppsats inom företagsekonomi, redovisning & revision

Titel:	Valet mellan K2 & K3: Revisorns roll som rådgivare
Författare:	Linda Larsson & Matilda Svensson
Handledare:	Gunnar Rimmel
Datum:	2013-05-24
Sökord:	Val, K2, K3, Revisor, Rådgivare

Sammanfattning

Bakgrund: Bokföringsnämnden fattade år 2004 beslut om att påbörja en ändring av normgivningens inriktning gällande de svenska redovisningsreglerna. Detta avsåg en ändring från ämnesområdesindelad normgivning till kategoriindelad normgivning baserad på hur bokföringen ska avslutas. Den nya normgivningen kom att kallas K-projektet och bygger på en indelning i fyra olika kategorier från K1 till K4. Från och med det räkenskapsår som påbörjas efter 31/12-2013 skall årsredovisning upprättas i enlighet med de nya K-regelverken.

Syfte: Syftet med den här studien är att undersöka och få insikt i vilka faktorer som påverkar valet mellan K2 och K3 för de bolag som är berättigade att välja mellan redovisningskategorierna, samt hur revisorns roll i valet ser ut.

Metod: Studien utgår från en kvalitativ ansats där intervjuer med företag och revisorer har genomförts med frågor gällande deras funderingar kring valet och hur revisorns roll som rådgivare kommer se ut vid implementeringen. De kvalitativa intervjuerna försäkrar djupgående och omfattande information för att få förståelse och insikt.

Resultat: Studien visar att företagen är beroende av sin revisor i valet mellan K2 och K3. Små företag efterfrågar ofta mycket hjälp och rådgivning i ekonomiska frågor. Detta beror på att de saknar tillräcklig kunskap inom mer kvalificerade ekonomiska områden. Revisorernas uppdrag inför valet blir att analysera och väga kostnader mot fördelar för att på bästa sätt hjälpa företagen att ta ett beslut. Dock tror företagen att revisorn kommer ta beslutet åt dem, vilket inte är riktigt. Revisorerna ger enbart företagen råd i frågan. Under implementeringen kommer deras rådgivning att efterfrågas för att företagen ska kunna uppfylla de nya redovisningskraven. Rådgivning i samband med revision kan riskera att påverka revisorns oberoende, men utifrån studien ses ingen stor risk för att detta ska inträffa vid implementeringen av de nya regelverken.

Master thesis in Business Administration, Accounting & Auditing

Title: The choice between K2 & K3: The auditor's role as advisor
Authors: Linda Larsson & Matilda Svensson
Supervisor: Gunnar Rimmel
Date: 2013-05-24
Subject terms: Choice, K2, K3, Auditor, Advisor

Abstract

Background: Bokföringsnämnden decided in year 2004 to initiate a change in the current Swedish accounting standards. This concerned a change from subject oriented into category oriented standards, based on how the company's records will be completed. The new standards were called the K-project and have the construction of four different categories from K1 to K4. From the fiscal year beginning after 31/12-2013 the annual report shall be prepared in accordance with the new K-regulations.

Purpose: The purpose of this study is to explore and gain insight into the factors that influence the choice between K2 and K3 for the companies that are legitimate to choose between the accounting categories, and also to explore the auditor's role in the choice.

Method: The study is based on a qualitative approach in which interviews with companies and auditors have been conducted. Questions regarding the implementation and how the auditor's role as an advisor will look like have been discussed. The qualitative interviews assure deep and comprehensive information in order to gain understanding and insight.

Results: The study shows that companies rely on their auditor in the choice between K2 and K3. Small firms often need and demand a lot of help and advice in financial matters. This is because of their lack of knowledge in economical issues. The auditors' mission before the choice will be to analyze and weigh the costs against the benefits in order to help the companies make a decision. However, the companies believe that the auditor will make the decision for them, which is not true. The auditors only give companies advice on the subject. During the implementation the auditors' advice will be requested to enable the companies to meet the new requirements. Advisory combined with auditing may affect auditor independence. However according to this study the risk for this to occur during the implementation of the new regulations is considered small.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Problemdiskussion	2
1.3	Problemformulering.....	4
1.4	Syfte.....	4
1.5	Avgränsningar	4
1.6	Fortsatt disposition	5
2	Teoretisk referensram	6
2.1	K-projektet.....	6
2.1.1	Redovisningsskillnader mellan K2 och K3.....	7
2.1.2	Debatter gällande K-projektet	8
2.2	Implementeringen av IFRS.....	9
2.3	Revisorns roll som rådgivare.....	12
2.4	Beslutsprocesser.....	15
3	Metod.....	17
3.1	Studiens utgångspunkt.....	17
3.2	Forskningsansats	17
3.3	Forskningsstrategi.....	18
3.4	Tillvägagångssätt	19
3.4.1	Datainsamling.....	19
3.4.2	Val av respondenter.....	19
3.4.3	Pilotundersökning	20
3.4.4	Primärdata genom Intervju	21
3.4.5	Intervjuernas genomförande.....	24
3.4.6	Sekundärdata	25
3.4.7	Analysmetodik	25
3.5	Källkritik.....	26
3.6	Studiens kvalitet och tillförlitlighet.....	26
4	Empiri	28
4.1	Företagens åsikter gällande valet	28
4.1.1	Redovisningen i bolagen	28
4.1.2	Generell kunskapsnivå kring K-regelverken	29
4.1.3	Råd om redovisningskategori	30
4.1.4	Revisorn eller konsultens roll i beslutet.....	31
4.1.5	Övriga faktorer som kan påverka beslutet	33

4.2	Revisorernas åsikter gällande valet.....	34
4.2.1	Kunskap gällande K-regelverken	34
4.2.2	Synen på valet mellan K2 & K3 för företagen	36
4.2.3	Valets påverkan på revisionsbranschen	37
4.2.4	Revisorns roll som rådgivare	38
4.2.5	Revisorns roll i samhället.....	39
5	Analys	41
5.1	Företagens beslut gällande valet	41
5.2	Revisorns roll som rådgivare.....	42
5.2.1	Rådgivning i mindre bolag	43
5.2.2	Revisorns professionalitet och kunskap.....	43
5.2.3	Relationens omfattning & påverkan	44
5.2.4	Revisorns oberoende.....	45
5.3	Synen på valet och faktorer som kan påverka	46
5.3.1	Fördelar & kostnader	46
5.3.2	Företagens storlek påverkar valet.....	47
5.3.3	Vikten av upplysningar.....	47
5.3.4	Redovisningsskillnader	48
6	Slutsats	49
6.1	Vilka faktorer påverkar valet mellan K2 & K3?	49
6.2	Hur ser revisorns roll ut när företagen ska ta beslut gällande valet mellan K2 och K3?	49
6.3	Vad är revisorernas syn på valet av redovisningskategori?	50
6.4	Avslutande diskussion.....	51
	Referenslista	53
	Bilagor	57
	Inbjudan och information gällande intervju för företagen	57

Förkortningar

BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens allmänna råd
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
ISA	International Standard on Auditing
SME	Small and Medium-sized Enterprises
VD	Verkställande Direktör
ÅRL	Årsredovisningslagen

1 Inledning

Kapitel ett ämnar förklara bakgrunden och problemdiskussionen gällande valet mellan K2 och K3, vilka aspekter som tas upp i studien och vad syftet med studien är.

1.1 Bakgrund

Redovisningsprinciper i Sverige har förändrats mycket över tiden och kommer att fortsätta att förändras. Sverige är ett litet land som i stor grad påverkas av vad som händer internationellt (Artsberg, 2005). Bokföringsnämnden (BFN) i Sverige såg under en tid att den internationella utvecklingen av redovisningsregler i stor grad kunde påverka de svenska reglerna och dess tillämpning. För många företag kunde påverkan vara positiv och rent av lämplig, men för den största delen av företagen i Sverige uppdagades ett frågetecken gällande i vilken omfattning det skulle vara nödvändigt att följa och använda sig utav internationella principer. Redovisningen i Sverige har av många uppfattats som komplex och krånglig då företagen förväntats söka vägledning från flera olika källor. Detta har i sin tur gett företagen möjlighet att i hög grad välja vilket resultat de önskar visa och de icke noterade bolagens ekonomiska information har i vissa fall varit svårtolkad (Eriksson, 2012a). Detta var grunden till att BFN år 2004 fattade beslut om att påbörja en ändring av normgivningens inriktning gällande de svenska redovisningsreglerna. Projektet avsåg en ändring från ämnesområdesindelad normgivning till en kategoriindelad normgivning baserad på hur bokföringen ska avslutas. Den nya normgivningen kom att kallas K-projektet och bygger på en indelning i fyra olika kategorier från K1 till K4 (Bokföringsnämnden, 2012). Från och med år 2014 skall val av redovisningsmetod för onoterade Svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar i enlighet med det nya K-regelverket ha skett, och årsredovisning för räkenskapsår påbörjat 1/1 2014 eller senare skall upprättas i enlighet med de nya standarderna (Eriksson, 2012a).

96-97% av bolagen i Sverige kategoriseras som mindre bolag (Lennartsson, 2012), och uppfyller inte fler än ett av kriterierna; nettoomsättning överstigande 80 Mkr, en balansomslutning över 40 Mkr eller fler än 50 anställda för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren (ÅRL 1 kap 3§). De omfattas därmed av regelverket K2 och har då möjligheten att välja mellan att tillämpa reglerna i K2 eller K3 (Lennartsson, 2012). K3 blir från 2014 det nya huvudregelverket för onoterade svenska aktiebolag och ekonomiska

föreningar enligt Bokföringsnämnden allmänna råd 2012:1 (BFNAR 2012:1). K2 blir ett alternativt regelverk med förenklingar för de allra minsta aktiebolagen (BFNAR 2008:1).

När ett beslut ska fattas finns det många olika faktorer som kan påverka. Bland annat hur de som ska ta beslutet uppfattar problematiken och vilka konsekvenser eller fördelar som kan uppstå. Det finns olika modeller över beslutsfattande och två av de vanligaste är den normativa och den deskriptiva modellen (Edlund, Högberg & Leonardz, 1999). Den normativa modellen syftar till hur beslut bör fattas, medan den deskriptiva modellen syftar till hur själva beslutsfattandet faktiskt går till. Den deskriptiva modellen fokuserar på hur olika komplikationer vid beslutsfattande hanteras och hur dessa påverkar utgången av beslutet. I fokus ligger det så kallade satisfierande beteendet, som lägger vikt vid det realistiska sättet att fatta beslut i praktiken. Beslutet påverkas av människans begränsade förmåga att ta in och hantera information. Det finns även andra faktorer som benämns kostnader, så som tid, pengar och frustration, som påverkar hur beslutsfattare hanterar informationen och de utsatta målen. Det kan vara svårt att ha tid och pengar till att samla in tillräckligt med information för att fatta besluten själv. Det kan då vara bättre att lämna över beslutet till någon annan med mer kunskap (Edlund et al, 1999).

Det är nu under 2013 och 2014 som de mindre bolagen i Sverige ska välja om de vill implementera K2 eller K3 regelverket. Företagen måste då se på sina förutsättningar och framtida planer och välja vad som passar dem bäst (Lennartsson, 2012).

1.2 Problemdiskussion

Majoriteten av alla bolag i Sverige är så kallade mindre bolag i enlighet med definitionen i svenska Årsredovisningslagen (ÅRL). Detta innebär att dessa faller inom den kategori av företag som har möjlighet att välja mellan att tillämpa K2, förenklingsregelverket, och K3, huvudregelverket (Lennartsson, 2012). En stor fråga som debatteras är vilken väg företagen ska välja och varför. Det finns olika faktorer som påverkar hur företagen väljer. Vid valet kan faktorer som företagets marknad och intressenter till stor del styra vad som väljs. Om företagen har många intressenter kan K3 bli det självklara valet då K3 ger god möjlighet för jämförbarhet. I vissa fall är det revisorns eller konsultens råd som kan påverka vilket val företagen gör. Frågan som bör ställas då är vad rå-

det grundar sig på. Det är inte rådgivarens tycke som ska avgöra valet, utan företagets förutsättningar (Lennartsson 2012).

Tanken med K2 är att det ska förenkla redovisningsarbetet för de mindre företagen genom att de inte behöver ta fram lika mycket information (Drefeldt & Törning 2012a). K2 består av regelbaserade normer till skillnad från principbaserade normer vilket företagen och revisorerna tidigare är vana vid (Broberg, 2011). Kritik har framförts att detta innebär att regelverket uppfattas som kantigt. K2 innebär de facto mindre val- och bedömningsmöjligheter vilket riskerar att inverka på redovisningens rättvisande bild. Detta kan förklaras med att syftet är att förenkla genom tydlighet samt att regelverket är frivilligt. K2 riktar sig främst till mindre bolag där kvaliteten på redovisningen och informationen för intressenter inte är lika viktig som i större företag (Drefeldt & Törning, 2012a). Kritiker till K2 menar dock att vissa tvingande regler i K2 gör att en del bolag måste välja K3 (Eriksson, 2012b). Eftersom K2 har regelbaserad normgivning kan detta påverka valet mellan regelverken (Broberg, 2011). Alla de företag som får tillämpa K2 bör inte göra det, men alla behöver inte heller tillämpa K3 för att de ska få rum för bedömningar och högre kvalitet på redovisningen. Det ska beaktas hur företagets verksamhet ser ut. Valet av regelverk måste därför utvärderas utifrån olika faktorer och företagets förutsättningar (Drefeldt & Törning 2012a).

Valet av redovisningsmetod är idag högst aktuellt och intressant är vilka faktorer som styr valet mellan K2 och K3. Det är även intressant att se hur företagens förutsättningar ser ut för att kunna ta beslut i valet. Vem tar beslutet ute i företagen, är det ekonomichefen, företagsledaren, ägarna eller är det externa konsulter? Beslutet kan tas med hjälp av råd från konsulter och revisorer (Lennartsson, 2012). Styrts valet främst av redovisningens utformningsmöjligheter eller av externa rekommendationer? I det senare fallet, vad grundas dessa rekommendationer på? Revisorer har länge efterfrågats som en rådgivande part till följd av deras goda kunskaper inom ekonomiska frågor (Svanström, 2008). Mindre företag tar ofta hjälp av extern part för rådgivning i frågor gällande företagets ekonomi (Svanström, 2004). När rådgivning ges kombinerat med revision kan revisorns oberoende ställning ifrågasättas vilket är en intressant fråga vid valet av redovisningskategori. Firth (2002) menar att rådgivande tjänster ökar den ekonomiska förbindelsen mellan revisor och klient vilket kan öka risken för revisorns oberoende.

1.3 Problemformulering

Med härledning från bakgrunden och problemdiskussionen avser den här studien att skapa förståelse och insikt i valet mellan K2 och K3 regelverken för de företagskategorier som är berättigade till att tillämpa K2.

Huvudfråga:

Vilka faktorer påverkar valet mellan K2 & K3?

Faktorer är ett begrepp med vid innebörd som till exempel skillnader i regelverken, företagsstorlek, kunskapsnivåer, eller personer så som revisorer och konsulter. Huvudfrågan begränsas därför på två delfrågor för att öka fokus och insikt. Därför ställs följande delfrågor:

- Hur ser revisorns roll ut när företagen ska ta beslut gällande valet mellan K2 och K3?
- Vad är revisorernas syn på valet av redovisningskategori?

1.4 Syfte

Syftet med den här studien är att undersöka och få insikt i vilka faktorer som påverkar valet mellan K2 och K3 för de bolag som är berättigade att välja mellan redovisningskategorierna, samt hur revisorns roll i valet ser ut.

1.5 Avgränsningar

Bakgrunden och problemdiskussionen har utformat och skapat studiens syfte, utifrån syftet måste vissa avgränsningar göras för att begränsa omfattningen och säkerställa kvaliteten på studien. Studien utgår från en kvalitativ undersökning och kommer därför inte kunna besvara frågeställningarna på en generell nivå, utan endast utifrån de 15 utvalda företagen och 4 revisorerna i Jönköpings län. Studien begränsas till undersökning gällande de K2 berättigade bolagen i Jönköpings län och kommer inte behandla övriga kategorier och geografiska områden. Fokus ligger på revisorns roll som rådgivare vid företagets beslut gällande valet av redovisningskategori och kommer därför inte behandla övriga påverkande faktorer i så stor omfattning. Framst områden som kan öka förståelsen för revisorns roll som rådgivare kommer belysas.

1.6 Fortsatt disposition

Kapitel 2 – Teoretisk referensram

I andra kapitlet ges en grundläggande förklaring för förståelse av K-projektet och dess delar, samt revisorns roll som rådgivare och beslutsteorier. Teoridelen blir grunden för den empiriska undersökningen av vilka faktorer som påverkar valet och revisorns roll som rådgivare.

Kapitel 3 – Metod

I tredje kapitlet presenteras val av metod och vetenskaplig utgångspunkt. Studien är uppbyggd utifrån kvalitativa intervjuer, teorier och studier av svensk redovisningsreglering. Därefter förklaras och beskrivs de undersökningar som gjorts. Val av teori och undersökningsmetod motiveras och förklaras.

Kapitel 4 – Empiri

I kapitel fyra presenteras resultatet av insamlad information som har sammanställts utifrån de frågor som ställts. Empiridelen är disponerad utifrån en indelning av företagen i tre kategorier och revisorernas åsikter gällande valet.

Kapitel 5- Analys

I kapitel fem analyseras den empiriska delen och jämförs med den teoretiska referensramen. Analysen är uppbyggd utifrån tre huvudområden som intervjuerna och den teoretiska referensramen behandlat.

Kapitel 6 – Slutsats

I kapitel sex presenteras studiens slutsatser och en diskussion gällande studiens resultat förs. Förslag för vidare studier och forskningsområden ges. Även studiens sociala bidrag och internationella koppling diskuteras.

2 Teoretisk referensram

Kapitel två innehåller information och teorier gällande K-projektet och faktorer som kan komma att påverka valet av redovisningskategori, detta i syfte att skapa förståelse för K-projektet och revisorns påverkan vid beslutet.

2.1 K-projektet

Sedan år 2004 har BFN arbetat med en ändring av normgivningen inom svensk redovisning. Detta innefattar ett samlat regelverk för icke noterade bolag med fokus på årsbokslut respektive årsredovisning. Projektet har blivit kallat K-projektet och utgångspunkten är de regler som finns i bokföringslagen som anger hur den löpande bokföringen för ett räkenskapsår ska avslutas. Bolagen kan i olika fall besluta om att följa K1 (förenklat årsbokslut), K2 (årsbokslut, eventuellt årsredovisning), K3 (årsredovisning) eller K4 (koncernredovisning enligt International Accounting Standards (IAS)/IFRS). Besluten påverkas av hur stora företagen är, vilken verksamhet de har och vad de har för framtidsplaner. Dock regleras valet av redovisningskategori utifrån ett antal regler som ej går att förbise (Bokföringsnämnden, 2012). De olika redovisningskategorierna kan ses nedan i figur 1.

Figur 1 – Kategorier i K-regelverket

- K1** – Enskilda näringsidkare och ideella föreningar med en omsättning under 3 miljoner.
- K2** – Mindre företag som ligger under gränsvärdena 80/40/50. Se förklaring nedan.
- K3** – Större företag över gränsvärdena 80/40/50. Se förklaring nedan.
- K4** – Noterade bolag, följer IFRS

(Bokföringsnämnden, 2012)

De gränsvärden som gäller för företag inom K2 och K3 kan förklaras enligt: Företagets redovisade nettoomsättning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 80 miljoner kronor, företagets balansomslutning har för vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 40 miljoner kronor, medelantalet anställda i

företaget har under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren uppgått till mer än 50 stycken. För att bli berättigad till att följa K2 får endast ett av dessa kriterier vara uppfyllt (ÅRL 1 kap 3§). Det finns en del generella skillnader mellan K2 och K3 regelverken som gör sig gällande. Dessa kan ses i figur 2.

Figur 2 – Generella skillnader i regelverken

<u>K3</u>	<u>K2</u>
Principbaserat	Regelbaserat
Användarperspektiv	Upprättarperspektiv
Tillämpningsbar enligt ÅRL fullt ut	Vissa begränsningar av ÅRL
Tillämpar korrekt redovisning	Finns förenklingsregler
Bedömningar är nödvändiga	Skrivna regler
Kräver upplysningar	Upplysningar enligt lag endast nödvändiga

(BFNAR 2012:1) (BFNAR 2008:1)

I K2 tillämpas ett upprättarperspektiv, intresserade får själva ta reda på den information de önskar (BFNAR 2008:1). I K3 tillämpas ett användarperspektiv där informationen ska finnas tillgänglig för de som är intresserade (BFNAR 2012:1). K3 är ett regelverk som är baserat på IFRS for small and medium-sized enterprises (SME:s), men med en del anpassningar till den svenska lagstiftningen som förenklar för svenska bolag (Mar-ton, Lumsden, Lundqvist, Pettersson & Rimmel, 2010).

2.1.1 Redovisningsskillnader mellan K2 och K3

Det finns en del generella skillnader i regelverken K2 och K3 som bör beaktas vid valet av redovisningskategori. Materiella anläggningstillgångar skiljer sig genom att i K3 kan företag med vissa materiella anläggningstillgångar bli tvungna att använda sig utav komponentavskrivningar. De bolag som kommer behöva använda sig av detta är bland annat fastighetsbolag, men även de som har stora jord- och skogsbruk. I K3 regelverket BFNAR 2012:1 17.4 står det: ” Förväntas skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter vara väsentlig, ska tillgången delas upp på

dessa.” I K2 är det inte tillåtet att göra komponentavskrivningar (Drefeldt & Törning, 2012b). Egenupparbetade immateriella tillgångar får inte aktiveras i K2, de måste där istället kostnadsföras. Detta på grund av försiktighetsprincipen som K2 bygger på (Broberg, 2011). I K3 får under vissa förutsättningar egenupparbetade immateriella tillgångar aktiveras. Detta bestäms enligt två olika modeller. Kostnadsföringsmodellen där alla utgifter måste redovisas som kostnader vid det tillfälle de uppkommer eller aktiveringsmodellen där arbetet ska delas upp i två faser, utvecklingsfasen och forskningsfasen. De utgifter som härrör till forskningsfasen ska redovisas som kostnader och de utgifter som härrör till utvecklingsfasen ska redovisas som en tillgång. Dock behöver ett antal förutsättningar vara uppfyllda för att detta ska vara möjligt (BFNAR 2012:1). Periodiseringar har i regelverken också vissa generella skillnader. I K2 finns en möjlighet att inte behöva periodisera kostnader och intäkter som understiger 5 000 kr. Det finns också en möjlighet att inte behöva periodisera återkommande belopp om inte utgiften kommer att förändras med mer än 20 % mellan de olika åren (Broberg, 2011). I K3 däremot finns inte dessa förenklingsregler. I K3 måste företagen göra väsentlighetsbedömningar över de intäkter och kostnader som uppkommer, liknade de bedömningar som görs idag (BFNAR 2012:1). Pågående arbeten på löpande räkning och fast pris ska i K3 redovisas enligt huvudregeln, även kallad successiv vinstavräkning, under tiden arbetet utförs (Drefeldt & Törning, 2012b). K2 företag får välja mellan att använda huvudregeln eller alternativregeln, även kallad färdigställandemetoden. I denna regel får utgifter redovisas som kostnader i takt med att intäkterna redovisas. Värdet av det pågående arbetet ska sedan redovisas som en omsättningstillgång (Broberg, 2011).

2.1.2 Debatter gällande K-projektet

Redovisningen kan idag uppfattas av många som komplex och krånglig då företag och revisorer förväntas söka vägledning från flera olika källor. Detta har i sin tur gett företagen möjlighet att i hög grad välja vilket resultat de önskar visa och de icke noterade bolagens ekonomiska information har i vissa fall varit svårtolkad (Eriksson, 2012a). Enligt två debattörer i en artikel skriven av Lennartsson (2012) är jämförbarhet en viktig faktor när det gäller införandet av K-projektet. Ett bolags intressenter bör avgöra vilken redovisningskategori företaget ska välja att använda. Debattörerna hävdar att desto fler intressenter ett företag har, desto större skäl att välja K3 då det ger en chans för jämförbarhet. (Lennartsson, 2012)

I många fall kommer det vara redovisningskonsulten eller revisorn som avgör valet mellan K2 och K3. Rådgivaren har då ett stort ansvar att upplysa kunden om vad de olika redovisningskategorierna innebär. Det är företagets förutsättningar och planer som ska styra valet, inte konsulten eller revisorns tycke (Lennartsson, 2012).

Enligt en av debattörerna i artikeln skriven av Lennartsson (2012) måste beslutsfattarna verkligen titta på företagets förutsättningar. Det finns poster i de olika regelverken som måste tas hänsyn till även om företaget i sig får välja vilken kategori de vill använda. Debattören förespråkar K3 framför K2 då denne anser att detta är mer flexibelt. K3 ger utrymme för valmöjligheter som inte finns i K2. Enligt den andra debattören i samma artikel är de flesta företagen så kallade försörjningsföretag som inte har så många intressenter och då lämpar sig K2 bäst. De flesta företagen kommer välja K2, men har sedan möjlighet att byta till K3 om de expanderar. Det är revisorerna och redovisningskonsulterna som måste hjälpa företagen att välja rätt.

Drefeldt & Törning (2012a) skriver i sin artikel att samhället måste vänja sig vid att det finns en regelbaserad normgivning så som K2, men om företagen vill kan de tillämpa det principbaserade regelverket K3 istället. Det finns inget som säger att det ena är bättre än det andra, det beror på företagets förutsättningar. Det gäller för företagen att välja rätt regelverk, därför måste de vara insatta i vad de olika regelverken står för och hur tillämpningen går till.

2.2 Implementeringen av IFRS

Ökad globalisering på kapitalmarknader ställer högre krav på jämförbarhet och harmonisering av redovisningen mellan länder, detta har lett till en strävan efter gemensamma redovisningsstandarder. Revisorsorganisationer i flera länder startade ett initiativ för harmonisering och 1973 grundades International Accounting Standards Committee (IASC). Kommittén arbetade för att ta fram gemensamma standarder för redovisningen, benämnda IAS. IASC ombildades 2001 till International Accounting Standards Board (IASB) och flera grupper från näringslivet kom att backa upp organisationen. De standarder som ges ut av IASB benämns IFRS (Marton et al, 2010).

Processen med att ta fram finansiella rapporter leder till olika redovisningsprincipval. Att förstå dessa val är grundläggande för förståelsen av redovisningspraxis. Implementeringen av IFRS i Europa under 2005 erbjöd en möjlighet att studera de krafter och fak-

torer som formar redovisningspraxis (Hjelström & Schuster, 2011). Undersökningen gjord av Hjelström & Schuster (2011) visar bland annat på en ökande omfattning av diskussioner mellan revisorer och företag gällande valen av redovisningsregler. Relationen mellan revisorer och företagsledning varierade dock och resultatet av diskussionerna varierade mellan att företaget accepterade revisorernas önskningar eller att en lösning förhandlades fram. Även Hoogendoorn (2006) har noterat att under implementeringen av IFRS ökade involveringen av revisorer i olika frågor gällande den nationella redovisningens överensstämmelse med det nya regelverket. Hans bedömning var att revisorernas inblandning i framtagningen av de finansiella rapporterna var så omfattande att deras oberoende roll som granskare av rapporterna riskerade att påverkas.

År 2009 publicerade IASB regelverket IFRS for SME:s som riktar sig till icke publika företag. IFRS for SME:s kan användas av företag i länder som inte har nationella redovisningsregler alternativt användas som en valmöjlighet i de länder som har egna nationella regler. Tanken är att det ska vara ett förenklat regelverk utöver IFRS regelverket (PriceWaterhouseCoopers, 2009). När IFRS for SME:s skulle implementeras i olika länder var huvudfokus enligt Litjens, Bissessur, Langendijk och Vergossen (2012) på vilka kostnader och fördelar som implementeringen medförde. När företagen skulle implementera nya redovisningsregler var det ett måste att jämföra och analysera fördelarna och kostnaderna vid implementeringen för bästa resultat. Enligt Whittington (2008) är det kostsamt att byta från ett regelverk till ett annat. Kostnader för att bygga upp nya system blir ofta stora, även anpassningen till de nya regelverken gör att nya och stora kostnader uppstår. För att veta om ett företag ska implementera nya redovisningsregler måste fördelarna och kostnaderna vägas mot varandra.

Enligt Litjens et al (2012) kunde de kostnader och fördelar som fanns vid implementeringen av IFRS for SME:s härledas till de som tar fram finansiella rapporter, revisorer och de som sätter en standard. De vanligaste kostnaderna som uppstod vid implementeringen av de nya reglerna var utbildning, informationsträffar, analysmetoder och arbetet med att uppfylla kraven för det nya regelverket. De fördelar som pekades ut var en ökad trovärdighet för de finansiella rapporterna och att beslutsprocesserna för ekonomiska frågor blev bättre. Huvudfokus ska ligga på att fördelarna överväger kostnaderna vid beslutet av redovisningsprincip (Litjens et al, 2012). Vid implementeringen av IFRS for SME:s kunde det ses att de administrativa kostnaderna för företagen ökade i och med

övergången till nya regler. I studien av Litjens et al (2012) visades även att om de länder som skulle implementera IFRS for SME:s hade liknande nationella regler gick övergången lättare och implementeringen medförde då heller inte lika mycket kostnader. I Tyskland stärkte det gemensamma regelverket relationerna till intressenter då information blev mer tillförlitlig för framtida beslut. Studien visar att fokus vid implementeringen av IFRS for SME:s ofta låg på kostnaderna framför fördelarna. Beroende på storleken på företagen blir kostnaderna olika och påverkar företaget i olika omfattning. Vilket bör beaktas vid implementering av en ny standard (Litjens et al, 2012).

Enligt Eierle & Haller (2009) i en undersökning av tyska företag framkommer det att SME:s inte känner något behov av ett gemensamt regelverk för den internationella jämförelsen skull. Dock såg de en fördel i att kunna jämföra sig med företag i samma land och på samma marknad, där intressenterna också spelar en stor roll. Storleken på företaget var den största bidragande faktorn till om IFRS for SME:s var passande att använda (Eierle & Haller, 2009). Även Hjelström & Schuster (2011) menar att vid val av redovisningsprincip är storleken på företaget en bidragande faktor.

I diskussionen gällande valet att implementera IFRS for SMEs i USA borde det enligt Jones (2010) beaktas att reglerna gällande IFRS for SME:s innehåller definitioner och praxis som skiljer sig från det idag accepterade. Detta kan kräva kostsamma omställningar gällande teknik och praktik. Implementeringen skulle kräva en genomgång av kunskap och utbildning bland personal, även rutiner och policys kan komma att behövas ses över. Innan valet görs bör bolaget noggrant undersöka den breda rang av frågor som finns och se bortom redovisningsskillnaderna. Många redovisningsansvariga och deras revisorer var medvetna om att implementering av en ny redovisningsstandard skulle innebära en utmaning (Jones, 2010). Enligt Erickson, Esplin & Maines (2009) måste kvaliteten på nya redovisningsprinciper bedömas utifrån två faktorer; relevansen av den finansiella informationen som standarden tillför för intressenternas olika beslut och tillförlitligheten i den finansiella informationen som ett mått i vilken utsträckning det representerar företagets ekonomiska ställning. Kvaliteten på den nya redovisningsprincipen beror inte bara på standarden i sig utan också på tillämpningen av standarden (Erickson et al, 2009).

Vid en studie gällande en framtida implementering av IFRS från U.S Generally Accepted Accounting Principles (U.S GAAP) framgick det att implementeringen av en ny re-

redovisningsstandard skulle medföra en del kostnader i form av att både revisorer och företag var tvungna att lägga mycket tid och kraft på utbildning gällande det nya regelverket. Även intressenter till företagen var tvungna att sätta sig in i det nya regelverket. Andra kostnader utöver utbildning som skulle uppkomma var förändring av datasystem och utbildning av de som använder dessa. En av de största utmaningarna för företagsledning och revisorer skulle bli ett ökat behov av professionella bedömningar. Det rekommenderades att företag, intressenter och revisorer skulle börja i god tid med att förbereda sig inför förändringen av redovisningsstandard, det skulle inte vara fördelaktigt att vänta in i det sista (Erickson et al, 2009). Även Whittington (2008) säger att olika kostnader som uppstår vid övergången till en ny redovisningsprincip påverkar. Utbildning och informationsinsamling är generella kostnader som kommer uppstå vid implementeringen av ett nytt regelverk. Enligt Whittington (2008) innebär ett principbaserat regelverk att det vid utformning av praxis ges en möjlighet för individuella anpassningar av den nya redovisningsprincipen efter de nuvarande regler och normer som finns.

2.3 Revisorns roll som rådgivare

Revisorer har under många år verkat som en rådgivande part beroende på deras höga kompetens inom ekonomiska frågor (Svanström, 2008). Små eller medelstora företag behöver ofta hjälp av externa parter med rådgivning kring olika frågor i företaget. Detta kan kopplas samman med deras krav på att snabbt kunna anpassa sig och få ny information. Större företag har i regel ett mindre behov av denna externa hjälp då kunskapen ofta finns inom företaget. Storleken på företaget är därför ofta avgörande för om de behöver extern rådgivning (Svanström, 2004). Det finns flertalet positiva effekter med att ta hjälp av en extern part vid planering av ett beslut; en extern part kan förbättra kvaliteten på beslutsprocessen, vara ett komplement för en mindre firmas brist på kunskap och få ledningen av firman att bli mer insatt i planeringen och beslutsprocessen. Den externa parten blir ett supplement till företaget och deras brist på kunskap, engagemang och information inom det gällande området där beslut ska fattas (Robinson, 1982). Den vanligaste rådgivningskällan inom ekonomiska frågor är revisorer. Revisorn blir ofta en slags diskussionspartner för de mindre bolagen (Svanström & Sundgren, 2012). Att revisorn används som rådgivare beror till stor del på en förväntad professionalitet och en bred kunskapsbas. Frågor som rör bokföring och redovisning är det som mindre företag mest ber revisorn om hjälp med. Detta för att företagen ofta känner en osäkerhet när det gäll-

er upprättande av bokslut, lagens ramar och skattefrågor (Svanström, 2004). Rådgivning inom bokföring och redovisning tenderar att leda till resultatförbättringar för företaget. Rådgivaren måste dock kunna anpassa sig till företagets situation och verksamhet för att rådgivningen ska kunna ge maximalt resultat (Nyström, 1996). Revisorns arbetsuppgifter, i detta fall rådgivning, påverkas till stor del av vad företagets intressenter kräver av företaget. Mindre företags relationer till revisorn består ofta utav både revision och rådgivning gällande olika ekonomiska frågeställningar (Svanström, 2004).

I en studie av svenska bolag utförd av Svanström & Sundgren (2012) kan det ses att en av de största faktorerna som styr bolagets efterfrågan av rådgivningstjänster är längden och omfattningen på relationen med revisorn. Desto längre relationen sträcker sig, desto större är sannolikheten att bolaget efterfrågar rådgivande tjänster av revisorn. Även De Ruyter & Wetzels (1999) menar att en lång relation mellan revisorn och klienten ger upphov till flera positiva effekter. Relationen mellan olika affärspartners och klienter växer över tiden. Det blir en vinnande situation för båda inblandade parter. Klienterna är beroende av revisorernas expertis och revisorerna är beroende av klienterna för att behålla sin marknadsposition. Desto bättre kvalitet på servicen som revisorn ger, desto bättre blir klientens engagemang och förtroende. Bilden av revisorn grundar sig i kvaliteten på relationen, klientens engagemang och att revisorn värnar om klientens affärsmissiga intressen (De Ruyter & Wetzels, 1999).

Enligt Esslinger (1997) är revisorn en person som har stor kunskap och som är kvalificerad för att användas mer än i bara själva revisionsarbetet. Revisorn som rådgivare har blivit avgörande för företagets framtida överlevnad i industrier där ökad komplexitet och många förändringar förekommer. Revisorn ger en annan synvinkel på förståelsen kring företaget och blir då en mycket värdefull resurs.

”As a by-product of this attest function, the auditor can provide suggestions to management on improvements to the accounting system and controls.” (Esslinger, 1997, s.10)

Midwest Energy of Hays har enligt Esslinger (1997) uttryckt att revisorn tillför stort värde till företaget, inte bara genom revisionen utan genom rådgivning vid olika beslut.

"We look at our auditors as a resource to provide more than just auditing. They add value to our major decision-making by providing their expertise and add credibility to decisions we may have already made." (Esslinger, 1997, s.11)

Det finns i samhället stora krav på revisorn och vad denne ska göra. De ska ha omfattande kompetens gällande ekonomiska frågor och lagar, de förväntas kunna hjälpa till när olika frågeställningar uppkommer i företagen. Arbetet som revisorn utför kopplas samman med objektiva bedömningar som i sin tur kan kopplas till de normer och regelsystem som finns och ska följas (Svanström, 2004). Mindre företag ser revisorn som en kunskapskälla som är mycket värdefull för företagen att ha vid ekonomiska frågor. Det blir mervärde genom relationen med revisorn, inte bara en kostnadspost (Robinson, 1982). Revisorn måste dock se till att vara oberoende samtidigt som rådgivningen blir ett mervärde för företaget (Svanström, 2008). Revisorn ska inte riskera att behöva granska sina egna råd som denne ger företaget (Svanström, 2004). Rådgivningstjänster kan utgöra en ökad risk för att oberoendet hos revisorn påverkas. Att bolaget har en revisor som både utför revision och rådgivning är uppskattat och vanligt, men detta kan också göra att revisorn inte väljer att ifrågasätta bolagets redovisning. Revisionsuppdrag kombinerat med rådgivning, så kallade kombiuppdrag, i mindre företag ses dock som ett mindre hot mot revisorns oberoende (Svanström, 2008). Dock menar (Kinney, Palmrose & Scholz, 2004) att om efterfrågan på rådgivande tjänster ökar så blir revisorerna mer beroende av klienten. På så vis kan revisorns oberoende riskeras eftersom det kan innebära att revisorn inte vill ifrågasätta bolagets redovisning för att behålla klienten. Även Firth (2002) menar att de rådgivande tjänsterna ökar den ekonomiska förbindelsen mellan revisorn och dess klient. Denna skulle kunna leda till att risken för oberoende hos revisorn ökar. Revisorn kan genom detta bli mindre villig att kritisera företagets ekonomi där rådgivande tjänster från revisorn ingått (Firth, 2002).

I Sverige är revisionsmarknaden dominerad av fyra stycken byråer och dessa erbjuder både rena revisionstjänster samt rådgivning. Sverige har egna regler gällande revisorers oberoende och dessa tenderar att vara mindre strikta än andra länder som är medlemmar i Europeiska Unionen (EU). Det finns ingen reglering inom EU som förbjuder rådgivningstjänster för revisorer (Svanström & Sundgren, 2012). I studien gjord av Svanström & Sundgren (2012) gällande små och medelstora företag i Sverige framgår det att dessa företag ofta tar kontakt med revisorn för rådgivning gällande redovisnings- och skatte-

frågor. Detta för att dessa frågor hör till revisorernas allmänna kunnande och på så vis spelar revisorerna en stor roll för företagen. Efterfrågan på rådgivningstjänster var som störst för de företag som har 10-59 anställda, vilket visar att företagens storlek påverkar omfattningen av rådgivande tjänster (Svanström & Sundgren, 2012).

2.4 Beslutsprocesser

Enligt den klassiska ekonomiska teorin anses företag endast ha ett mål, vinstmaximering. Detta antagande har med tiden kritiserats för att inte vara tillräckligt för att förklara ett företags beteende. Det talas i stället om en målmix bestående av både optimerings- och satisfieringsmål såsom exempelvis försäljningsmaximering respektive organisationens överlevande. Mycket av vad som anförs om organisationens mål kan även tillämpas på individen i organisationen. När beslutsfattaren skall göra olika val skall alternativen beaktas och rangordnas. Alternativen består ofta av flera olika dimensioner och svårighet uppstår då till följd av att dessa dimensioner kan rangordnas olika, och att dessa skall vägas samman till en. Teoretiskt sett kan ett nyttoresonemang användas för att lösa problemet vilket skulle innebära att det alternativ som mätbart tillför mest värde med avdrag för dess kostnad skall väljas. I praktiken sker dock ofta den slutliga sammanvägningen och rangordningen intuitivt snarare än genom noggranna undersökningar (Widen, 1974)

Beslutsfattande sker alltid i ett visst sammanhang, detta kan vara en viss omgivning eller vissa omständigheter, och personens val beror på hur denna omgivning uppfattas. Minst tre olika osäkerheter kan förekomma i en beslutssituation som kan komma att påverka vår uppfattning om att fatta beslut; osäkerhet om utfall, osäkerhet om värderingar och osäkerhet om samband. Det är omöjligt att veta vad som kommer att hända i framtiden och vilka konsekvenser vårt val ger, vi kan känna osäkerhet inför vilket alternativ vi faktiskt värderar högst och även hur saker hänger ihop. Vi kan hantera dessa osäkerheter på olika sätt genom prognostisering, sannolikhetsbedömningar, prioritering mellan mål och organisering (Edlund et al, 1999).

Den normativa modellen bygger på idealiska föreställningar om hur personer eller företag bör fatta beslut, detta för att frambringa bästa möjliga resultat. Den bygger på orealistiska antaganden, så som modellen för rationella beslut. Beslutsprocessen i modellen för rationella beslut har ett systematiskt förlopp. Målen formuleras och tas fram innan

handlingsalternativen har formulerats. Sist kommer värderingsfasen. Modellen anser att mål, medel, fakta och värderingar kan hållas isär och blir då en rationell beslutsprocess. Det verkar lätt i teorin men i verkligheten uppkommer en del problem. På grund av detta ger den en dålig bild av hur beslut går till i verkligheten (Edlund et al, 1999).

Modeller som syftar till att beskriva hur beslutsmodeller i realiteten går till kallas för deskriptiva modeller. I dessa modeller tas hänsyn till komplikationer som uppstår i en faktisk beslutssituation, vad som händer i verkligheten, hur besluten i realiteten tas och vad som påverkat dem. Som exempel kan sägas att optimeringsmål sällan är realistiska medans satisfieringsmål är det. Beslutet påverkas av människans begränsade förmåga att ta in och hantera information. Det finns även andra faktorer som kan kallas kostnader, så som tid, pengar och frustration, som påverkar hur informationen hanteras och de utsatta målen. Det kan vara svårt att ha tid och pengar till att samla in tillräckligt med information för att fatta besluten själv. Då kan det vara bättre att lämna över beslutet till någon annan med mer kunskap (Edlund et al, 1999).

Kahneman (2002) presenterar i sin artikel en teori kring hur vi i våra beslut styrs av två olika system, intuition och resonerande. När intuition aktiveras tar vi beslut fort, per automatik genom instinkt och utan större ansträngning. I vissa fall krävs mer eftertanke och resonerande, vilket innebär att beslut tas genom eftertanke, på ett långsamt och kontrollerat vis. I de allra flesta fall tar vi beslut med hjälp av intuition, i vissa fall krävs mer eftertanke. Enligt Kahneman, Slovic & Tversky (1974) förlitar sig människor på ett begränsat antal förenklingsprinciper för att reducera komplexa uppgifter som att värdera sannolikheter och förutspå värden vid enklare beslutsverksamhet. Generellt är dessa förenklingar mycket användbara men ibland leder de till allvarliga systematiska fel. Enligt Hjelström & Schuster (2011) är val av redovisningsprincip generellt sett ofta hanterade som rationella beslut. Förklaringar till dessa val har fokuserat på incitament från de ekonomiska konsekvenser redovisningsprinciperna medför. Litteraturen har pekat på direkta och indirekta kostnader som valen påverkas av. Direkta kostnader såsom ökad kostnad för redovisning och revision och indirekta kostnader såsom kostnad för att analysera och använda den finansiella informationen (Hjelström & Schuster, 2011).

3 Metod

I kapitel tre presenteras och motiveras studiens utgångspunkt, forskningsansats och val av teori och forskning, detta för att skapa förståelse hos läsaren gällande studiens valda metod. Avslutningsvis framförs den valda teorins relevans och kritik av studiens val av informationskällor.

3.1 Studiens utgångspunkt

Det har under det senaste året inom redovisningsbranschen debatterats om valet mellan K2 och K3, och det finns väldigt lite forskning inom ämnet då K-regelverket är relativt nytt. Därför är denna studie ett relevant forskningsområde. Studiens syfte är att skapa förståelse och insikt i valet mellan K2 och K3 regelverken och vilka faktorer som påverkar beslutet. För att uppnå syftet har studien baserats på olika företags och revisorers tankar kring valet. Studien har utgått från teoretiska referenser och debatter som sedan tolkats med informationen från den empiriska insamlingen. För att få en uppfattning om valet av redovisningskategori för de K2 berättigade bolagen faller det sig naturligt att inrikta studien på att skapa förståelse snarare än att förklara. För att kunna skapa förståelse krävs insikt i valet och vad det påverkas av.

3.2 Forskningsansats

Det är ovanligt med rena deduktiva eller induktiva ansatser och det talas istället ofta om mer eller mindre öppna ansatser där inslag av både induktiva och deduktiva ansatser används (Jacobsen, 2002). Den deduktiva ansatsen motiveras med att det bästa sättet att angripa en frågeställning är att först skapa förväntningar kring denna och sedan undersöka om den överensstämmer med verkligheten. I den induktiva ansatsen är utgångspunkten verkligheten och det finns inga förväntningar, information som kan kopplas till empirin samlas in efter genomförda undersökningar (Jacobsen, 2002). I studien har forskarna till en början utgått från de debatter som förts kring K-projektet och valet av redovisningskategori. Det har även studerats erfarenheter från tidigare implementering av nya redovisningsregler liksom beslutsmodeller. Förväntningar från inhämtad information har påverkat studiens frågeställningar som är grunden till gjorda undersökningar. Forskarna har även strävat efter öppenhet som förbättrar möjligheten att få information

som kan kopplas till andra teorier. Studien har därmed inte utgått från en enskild ansats, utan en mer öppen ansats har valts för att uppnå största möjliga insikt i ämnet. Forskarna är medvetna om att valet av ansats kan påverka kvaliteten på studien. De bedömer ändå att studien kräver viss insikt i ämnet för att kunna skapa en relevant frågeställning som sedan kan utvecklas utifrån de svar undersökningarna ger.

3.3 Forskningsstrategi

En frågeställning där avsikten är att fördjupa sig i och få förståelse inom området kräver i de flesta fall en metod som tar fram djupgående information och som är öppen för olika aspekter (Backman, Gardelli, Gardelli & Persson, 2012). Detta gör att fokus bör ligga på ett fåtal enheter. När detta är avsikten lämpar sig en kvalitativ studie bäst (Jacobsen, 2002). Studiens syfte är att få förståelse och insikt i valet mellan redovisningskategorierna och vilka faktorer som påverkar. Därför måste det finnas öppenhet för att undersökningen kan ta olika riktningar vid insamlandet av informationen beroende på vilka svar som erhålls. För att kunna tolka och förstå företagets val krävs kvalitativ och djupgående information.

Den kvalitativa strategin är en öppen metod där forskaren så lite som möjligt försöker styra respondentens svar och får på så vis relevant information. Insamlingsprocessen kan sägas börja med en problemställning som sedan leder vidare till insamling av data, som sedan mynnar ut i en analys (Holme & Solvang, 1997). Studien ska skapa förståelse kring valet mellan K2 och K3 och ämnar även ha stor relevans för de som ingår i undersökningen. Inom den kvalitativa strategin får de undersökta inga fasta frågor, utan de kan med lätthet sväva ut i andra svar som ger relevans till studien, och de blir då inte styrda av fasta svarsalternativ. Studien får då hög intern giltighet och blir nyanserad genom att skapa förståelse kring situationen (Jacobsen, 2002). I studien fokuseras det på förståelsen kring frågeställningen för att kunna analysera vad som påverkar och vilka personer som är inblandade i besluten gällande valet av redovisningskategori.

Det finns även nackdelar med att endast använda en kvalitativ undersökning, bland annat kräver den mycket tid och resurser. En ingående intervju där forskaren vill få fram djupgående information kan ta väldigt lång tid. Nackdelen blir då att forskaren får dra ner antalet respondenter, men prioritera en intensiv och djupgående undersökningsprocess. Frågan som kan tas upp är om de få respondenterna som används kan svara för

andra än sig själva (Jacobsen, 2002). Detta kan göra att det uppkommer ett så kallat generaliseringsproblem (Holme & Solvang, 1997). Studien är begränsad till ett fåtal företag och revisorer i Jönköpings län. Underlaget anses inte representativt för att göra en generalisering av problemfrågorna. Då begränsningen är företag inom ett specifikt län där företag från olika delar av länet ingått i studien ges ändå en bra bild av det som studien ämnar undersöka. Studien ämnar ge insikt i valet mellan K2 och K3 som då syftar till den kvalitativa ansatsen där förståelse och tolkningar ligger i fokus.

3.4 Tillvägagångssätt

Gällande valet av redovisningskategori inom de nya K-regelverken finns det ett begränsat antal teorier som kan tillämpas. Därför krävs det mer än endast teoretisk litteratur för att få fram en relevant och tillförlitlig bild.

3.4.1 Datainsamling

Primärdata är information som samlas in från personer eller grupper, och kan samlas in genom intervju, frågeformulär eller observation. Denna typ av informationsinsamling är bra när det finns en framarbetad frågeställning som forskaren vill ha svar på (Jacobsen, 2002). I studien används primärdata i form av intervjuer för att samla in kvalitativ information. Sekundärdata är information som samlas in i ett sammanhang som inte ligger helt knutet till problemställningen, så kallad andrahandsinformation (Holme & Solvang, 1997). Informationen kan vara i form av officiella handlingar, texter, teorier, artiklar och lagar. Utifrån sekundärdata görs sedan tolkningar i förhållande till primärdata. Både primärdata och sekundärdata kan användas i en kvalitativ studie och fungerar som supplement till varandra för att förbättra tolkning och förståelse av problemställningen (Jacobsen, 2002).

3.4.2 Val av respondenter

Utifrån en kvalitativ undersökning blir antalet respondenter relativt få, och ett maxantal tycks vara tjugo stycken (Jacobsen, 2002). Utifrån studiens syfte bestämdes att ett urval på femton företag skulle göras för telefonintervjuer och fyra revisorer för personliga intervjuer inom Jönköpings län. För att få en bredd och variation av de företag som undersöktes valde forskarna att dela in dem i tre kategorier utifrån antalet anställda bolagen har; 0-5 anställda, 6-25 anställda och 26-50 anställda. Detta för att det ger en bra bild av hur stora företagen är. Ett annat kriterium var att företagen skulle ligga under samtliga

gränsvärden för större företag. Därefter valdes fem företag slumpmässigt ut från varje kategori. Ett urval som delas in i grupper och väljs ut slumpmässigt ger en bredd och en spridning som styrker det slutliga resultatet (Jacobsen, 2002). Urvalet skedde genom sökning på allabolag.se där kriteriet Jönköpings län valdes. Därefter valdes företag utifrån listan som genererades. Urvalet skedde uppifrån och ner utifrån hur många anställda bolagen har under förutsättning att de låg inom samtliga gränsvärden. Eftersom företagen inte står i någon speciell ordning blir det ett slumpmässigt urval.

Revisorerna har valts ut genom att forskarna har tagit kontakt med fyra revisorer från två olika revisionsbyråer och frågat om de kunnat tänka sig att ingå i studien. Byråerna ligger i olika delar av Jönköpings län och ger därför en bra bild av vad de nya regelverken innebär för revisorer i två olika regioner av länet. Revisorerna har gett sin bild av hur de ser på K-regelverken och implementeringen av dessa som sedan jämförts med hur företagen ser på valet mellan K2 och K3. Genom att välja ut vilken uppgiftslämnare forskaren vill ha så kan detta säkerställa relevant och korrekt information. När forskaren väljer ut sin uppgiftslämnare systematiskt är detta ofta en person med stor kunskap och insikt i den gällande frågeställningen (Holme & Solvang, 1997). Kriterierna för urvalet har tagits fram utifrån frågeställningen och då lagt grunden för urvalet av respondenter. För att ett urval ska bli så korrekt som möjligt krävs att det är ändamålsorienterat och adekvat till syftet enligt Jacobsen (2002) och Ryan, Scapens & Theobald (2002). Utifrån frågeställningen anses urvalet av respondenter vara ändamålsorienterat och adekvat för studiens syfte.

3.4.3 Pilotundersökning

En pilotundersökning är en provstudie som utförs innan den fullvärdiga undersökningen genomförs, detta för att bli mer säker på att forskaren sedan ställer de rätta frågorna (Holme & Solvang, 1997). Den hjälper till att få kontroll över upplägget för den huvudsakliga studien, detta för att få ut det maximala resultatet av den framtida undersökningen (Jacobsen, 2002). En intervjuguide bör framarbetas för att sedan testas under en provintervju. Resultatet av provstudien gör sedan att forskaren kan omarbeta frågorna för att få ett så bra resultat som möjligt i den framtida huvudstudien (Dalen, 2007). En pilotundersökning genomfördes för att få klarhet i om intervjufrågorna som arbetats fram gav bra och omfattande information till den huvudsakliga undersökningen. Intervjufrågor arbetades fram utifrån frågeställningen som sedan ställdes i en telefonintervju

till ett mindre företag. Omfattningen på svaren på frågorna blev i stora drag som forskarna förväntat sig. Frågorna omarbetades för att kunna ge bättre och mer djupgående svar på de frågor som fokus ligger på i relation till frågeställningen för den huvudsakliga studien.

3.4.4 Primärdata genom Intervju

Studien utgår från insamling av information genom individuella telefonintervjuer och personliga intervjuer, där ett fåtal respondenter använts. Den individuella intervjun lämpar sig väl när forskaren vill få fram en förståelse eller djupgående information i en fråga enligt Holme & Solvang (1997) och Backman et al (2012). Individuella intervjuer som utförs ansikte mot ansikte genom ett personligt möte är tidskrävande och kräver mycket resurser för båda parter. Telefonintervjuer reducerar resurserna som krävs i form av förflyttning till andra platser (Jacobsen, 2002). Då studien ämnar undersöka företag i ett specifikt område där spridningen geografiskt kan bli resurskrävande vid personliga intervjuer, lämpar sig telefonintervju väl. Respondenterna behöver inte heller känna sig obekväma genom att frågorna som ställs blir personliga. Respondenter som blir intervjuade via telefon känner sig bekväma genom att de på ett sätt förblir anonyma för forskaren. På detta sätt minskar den så kallade intervjuareffekten, där de som blir intervjuade ofta kan känna sig obekväma och bli tillgjorda (Jacobsen, 2002).

Ett annat eventuellt problem som kan uppstå vid en intervju är oro. Denna oro hos respondenten kan uppstå från personens rädsla att avslöja information som kan skada företaget eller som personen inte har lov att avslöja (Dalen, 2007). Genom anonymitet minskar risken för oro hos respondenterna att avslöja information som inte får bli offentligt. Alla respondenter blev informerade om att svaren kommer behandlas konfidentiellt då studiens författare ansåg att detta skulle medföra mer ärliga och öppna svar som inte påverkas av respondenternas oro för att offentligt visa sina åsikter. Även Jacobsen (2002) menar att garanti för anonymitet minskar respondentens rädsla för att deras åsikter och information blir allmänt kända och kopplas till deras företag. Enligt Holme & Solvang (1997) måste respondenternas önskan om anonymitet följas. Forskarna ansåg därför att telefonintervjuer lämpade sig bäst för intervjuerna med företagen. Innan telefonintervjuerna med företagen genomfördes skickades ett inbjudnings- och informationsbrev ut som presentation av uppsatsen och dess syfte. Detta för att göra företagen

förbereda på att de skulle komma att bli kontaktade angående studien. Informationsbrevet kan ses i bilaga 1.

Utöver telefonintervjuer har personliga intervjuer skett, ansikte mot ansikte, med revisorer. Vid intervju av personer som besitter mycket kunskap brukar intervjuareffekten sällan bli gällande (Jacobsen, 2002). Därför lämpar sig den personliga intervjun för denna informationsinsamling. Den personliga intervjun skapar en god kontakt mellan forskaren och respondenten, vilket gör att frågorna kan besvaras spontant och på så sätt skapa god förståelse (Holme & Solvang, 1997). En personlig intervju underlättar möjligheten för diskussion om forskaren vill ha ett djupare svar vilket gjorde det lämpligt att använda den metoden vid intervjuerna med revisorerna. Även här valde författarna att behålla respondenterna anonyma av ovan nämnda skäl.

Intervjuerna spelades in för att forskarna senare skulle kunna gå tillbaka och lyssna på informationen ytterligare, så att information inte gick förlorad. Alla respondenter fick frågan om det gick bra att intervjuerna spelades in och ingen hade några invändningar mot detta. Det kan vara svårt att anteckna allt som sägs under en intervju, oavsett om det är en personlig- eller telefonintervju. Att anteckna samtidigt minskar uppmärksamheten och viktiga saker som bör tolkas kan gå förlorade. Problemet löses ofta genom att intervjuer spelas in. Det ger också en fördel i och med att forskaren kan gå tillbaka vid senare tillfällen och lyssna på allt som sagts (Jacobsen, 2002). Även enligt Ryan et al (2002) är inspelning av intervjuer viktigt då minnen bleknar fort. Anteckningar har emellertid också förts i kortare punkter för att säkerställa att information fanns tillgänglig från respektive intervju. Forskarna försäkrade sig om respondenternas samtycke till deras medverkan i undersökningen. Frågorna som ställdes under intervjuerna är framarbetade utifrån debatter kring K-projektet och den aktuella frågeställningen. Intervjuerna började med en kort presentation av uppsatsens syfte och den aktuella implementeringen av K-regelverken. Inledningsvis ställdes allmänna frågor kring K-projektet och den kunskap som finns inom företaget. Frågorna var sedan mer djupgående för att få förståelse för företagets val och vilka faktorer som påverkar dem i sina beslut. På liknande sätt genomfördes intervjuerna med revisorerna, där gjordes dock ingen presentation av K-projektet då revisorerna antas veta vad det innebär. Intervjuguide för företagen kan ses i figur 3 och intervjuguide för revisorerna kan ses i figur 4.

Figur 3 – Intervjuguide för företagsintervjuer

Intervjuguide - företagen:

- Känner du sedan tidigare till det nya K-regelverket som träder i kraft från och med nästa år, 2014? I Vilken omfattning?
- Vem sköter redovisningen i ditt bolag?
- I ditt företag, vem tar beslut gällande redovisning och vilka val som ska göras?
  - Är det du eller någon annan i bolaget som tar beslutet?
  - Eller tas beslutet med hjälp av rådgivning från en revisor eller konsult?

Om beslutet tas med hjälp av rådgivare ställdes följande frågor:

- Har ni fått något råd om vilken kategori av K2 & K3 ert bolag bör välja?
  - Om Ja, Vilken kategori har ni rekommenderats och hur har detta valet motiverats?
  - Om Nej, kommer ni aktivt att söka råd, eller väntar ni på vad revisorn/konsulten kommer säga?
- Kommer ni väga in andra faktorer än revisorns/konsultens råd i valet av redovisningskategori? I sådana fall vilka faktorer?
- Varför följer ni revisorns/konsultens råd?
  - Varför tas beslutet med hjälp av dessa?
  - Vad beror det på?
  - Vad är revisorns roll enligt dig?
- Litar du fullt ut på revisorn/konsultens råd? Eller hade ni under andra förutsättningar tagit beslutet inom bolaget?

Om beslutet inte tas med hjälp av rådgivare ställdes följande frågor:

- Har ni redan tagit beslut om vilken kategori av K2 och K3 ni ska använda?
  - Om ja, Vad grundar sig beslutet på?
- Om nej, Vad tror du att ni kommer välja?
  - Vad grundar ni detta beslut på?
- Vad är anledningen till att ni tar detta beslut internt?
- Har ni en revisor?
  - Vad har han/hon för roll i ert företag?

Figur 4 – Intervjuguide för revisorsintervjuer

Intervjuguide - revisorerna

- Har ni satt er in i K2 och K3 regelverken än och i vilken omfattning?
- Hur upplever ni den generella kunskapsnivån om de nya regelverken ute hos företagen?
- Har ni fått mycket frågor kring de nya regelverken?
  - Vad berörde dessa frågor?
- Har ni anordnat informationsträffar för era kunder gällande detta?

- Vad är er generella syn på valet mellan K2 och K3?
  - Vad rekommenderar ni era klienter och vad baserar ni det på?
  - Anser ni att K2 kommer innebära en förenkling för de företag som tillämpar detta? På vilket sätt?
- Hur tror ni att er profession påverkas av det nya regelverket?
  - Ser ni ett ökat behov av era tjänster framöver i och med övergången till K-regelverket?
- Vad innebär valet mellan K2 och K3 för er och revisionen?
  - Tilltalar något utav dessa regelverk er mer, och i så fall vilket och på vilket sätt?
- Hur ser ni på er roll som rådgivare?
  - Har denna del av yrket ökat? Finns ett ökat behov utav mer rådgivning?
  - Ser ni några risker med det?
- Ungefär hur många av era klienter har valt redovisningskategori?
  - Har de valt själva eller med hjälp av er?

3.4.5 Intervjuernas genomförande

Intervjuerna med företagen utföll så som forskarna förväntat sig. Företagen hade svårt att svara på frågorna om K-regelverket, då de saknar tillräcklig kunskap om det. Positivt var att företagen var villiga att ställa upp. Mycket berodde på att det före intervjuernas genomförande hade skickats ut ett informationsbrev där företagen fick reda på att de skulle bli kontaktade. Även intervjuerna med revisorerna utföll som förväntat, då forskarna fick ingående och relevant information utifrån de frågor som ställdes. Positivt var att alla revisorer ställde upp med kort varsel trots hög arbetsbelastning.

3.4.6 Sekundärdata

Insamlingen av offentliga källor så som dokument och information genom teorier har utförts genom sökningar i databaser för akademiska artiklar, lagrum och på berörda enheters hemsidor. Offentliga källor är avsedda för att ge inblick och förståelse i ämnen som berör aktuell frågeställning (Jacobsen, 2002). De offentliga källor som använts i studien är till för att få insikt i och information om ämnen och händelser som kan användas för att uppnå studiens syfte. Sekundärdata som samlats in berör ämnen som går att koppla till implementeringen av K2 och K3. Forskarna har studerat erfarenheter från implementeringen av IFRS för att kunna dra paralleller till implementeringen av K-projektet i Sverige. Olika beslutsmodeller har studerats för att få förståelse i hur olika beslut fattas inom organisationer. Studier kring revisorns roll som rådgivare har även granskats för att kunna jämföras med revisorns roll vid valet mellan K2 och K3. Redovisningstekniska skillnader i regelverken har också översiktligt studerats för att skapa förståelse och underbygga de råd som ges till företagen. Slutligen ingår även debatter kring det berörda ämnet för att få insikt i branschens förväntningar.

3.4.7 Analyismetodik

En analys av kvalitativ data bör göras i följande steg; beskrivning, systematisering & kategorisering och kombination. Det som sker är en reduktion av informationen till mer lätthanterlig och analyserbar data (Jacobsen, 2002). En berikning sker av den insamlade informationen för att ge insikt och för att mönster ska framgå. Kvalitativa intervjuer får en mening när de sätts i ett sammanhang (Holme et al, 1997) och kan då ge insikt inte bara i vad som sker utav även varför (Jacobsen, 2002). Forskarna vill ge en översiktlig bild av företagens val och vilka faktorer som påverkar. Samtidigt är de medvetna om studiens generella begränsningar. Fokus ligger på företagen och revisionsbyråerna i Jönköpings län för att belysa detaljer och nyanser som blir jämförbara. Empirikapitlet utgår ifrån de frågor som ställts i intervjuerna. Rubrikerna är sammanställda utifrån de frågor som kan kopplas samman för att få en helhetsbild. Intervjuerna gjordes med olika aktörer, företag och revisorer, och därför är empiridelen indelad på samma sätt för att skapa en röd tråd och förståelse för den insamlade informationen. Analysen utgår ifrån tre huvudrubriker där frågor från intervjuerna har sammanställts med referensramen och där det sedan skett en analys av företagen, revisorerna och den teoretiska referensramen ihop.

3.5 Källkritik

För att hålla en hög trovärdighet i studien har det utifrån studiens förutsättningar skett kritisk granskning av de källor som använts. För att få insikt i den framtida implementeringen och valet av redovisningskategori har hemsidor som Bokföringsnämndens använts. Forskarna bedömer att denna källa skapar en bra bild över de lagar och regler som gäller det nya K-projektet. Då informationen om K-projektet är knapphändig anser forskarna att denna källa är det bästa sättet att få information om projektet i sig. Vetenskapliga artiklar som hämtats från databaser har använts för att skapa förståelse om liknande ämnen. Studiens forskare har kritiskt granskat de vetenskapliga artiklarna för att styrka tillförlitligheten och trovärdigheten och då i första hand sökt förstahandskällan. Källorna som använts är offentliga och bedöms att vara av den arten att de ger en rättvis och relevant bild av ämnet. De vetenskapliga artiklar som använts är även granskade av experter inom området och tycks då vara högst trovärdiga. De flesta artiklar som studerats har tagits fram genom andra artiklars referenslistor. Detta gör att sökningen för relevant information blir lättare och ger mer trovärdiga källor.

Medvetenhet om att tre av studiens artiklar och böcker är äldre än övriga finns. Dessa är Widén (1974), Kahneman et al (1974) och Robinson (1982). Forskarna anser dock att dessa ger en bra grund för de punkter som tas upp i den teoretiska referensramen. Eftersom artiklarna har hög relevans och giltighet för ämnet, ser de dem som trovärdiga för studiens syfte. Forskarna vill även lägga fram att det inte finns mycket forskning gällande K-projektet då ämnet är relativt nytt. Därför har andra aspekter och liknande studier beaktats och ger då hög relevans och trovärdighet för studier inom området. Metodkapitlet i studien utgår från fem olika metodböcker. Jacobsen (2002) har i stor utsträckning använts för resonemang kring de val och motiveringar som gjorts gällande studiens utformning.

3.6 Studiens kvalitet och tillförlitlighet

I varje studie är det viktigt att bedöma nivån av trovärdighet och tillförlitlighet enligt både Jacobsen (2002) och Ryan et al (2002). För att nå en hög grad av trovärdighet och tillförlitlighet har forskarna i studien använt sig av olika respondenter från olika sidor av branschen. Både företag som ska implementera de nya redovisningsreglerna och revisorer som besitter kunskapen och fungerar som rådgivare till företagen. För att minska

riskan för att frågor kan påverka respondentens svar har en guide för intervjufrågor utformats. Då studien har en kvalitativ utgångspunkt har det funnits rum för avsteg från de frågor som på förhand tagits fram. Detta för att få ut så mycket relevant och trovärdig information som möjligt till studiens frågeställning. Genom detta fanns en risk för att de frågor som inte blev formulerade på förhand kunde bli vinklade. Dock kan dessa avsteg ses som en nödvändighet för att få ett djupare och mer relevant perspektiv. Då studiens syfte behandlar valet av redovisningskategori och de faktorer som påverkar valet borde tillförlitligheten och trovärdigheten ses som hög då informationen blir högst relevant och kopplad till ämnet.

Studien kan inte ge en generell bild av problemställningen men kan användas för att tolka andra studier och jämföras med de resultat som andra studier visar. Då studien enbart inriktar sig på ett specifikt område kan inte en generell bedömning göras, men trovärdigheten och tillförlitligheten borde öka då området som analyseras blir mindre. Ryan et al (2002) och Holme & Solvang (1997) bekräftar att ett mindre urval leder till generaliseringsproblem. Syftet med studien är inte generalisering av frågeställningen utan att bidra till den debatt som nu förs kring valet av redovisningskategori. Detta motiverar därför antalet intervjuer och den geografiska avgränsningen. För att säkerställa att den information som finns i studien inte har kunnat misstolkas på något sätt har forskarna använt sig av både primärdata i form av intervjuer och sekundärdata i form av insamling av offentliga dokument. Detta leder till en större insikt och förståelse i det berörda ämnet. För att även säkerställa tillförlitligheten i de primära källorna har dessa spelats in vilket minskar risken för missförståelse. Trovärdighet kan ofta minskas om endast anteckning sker vid intervjuer (Jacobsen, 2002).

4 Empiri

Kapitel fyra avser presentera resultatet av den kvalitativa studien i form av intervjuer med företag och revisorer. Det empiriska materialet är indelat efter de frågor som ställts i intervjuerna för att ge inblick i studiens frågeställningar.

4.1 Företagens åsikter gällande valet

Företagen är indelade i tre kategorier utifrån antalet anställda, och samtliga företag ligger under samtliga gränsvärden för större företag. I varje kategori ingår fem företag. Kategori A omfattar de företag som har 0-5 anställda, Kategori B har 6-25 anställda och Kategori C har 26-50 anställda. I samtliga fall är den intervjuade samma person som är ansvarig för eller utför redovisningen i företaget. Resultaten av intervjuerna är indelade utifrån de frågor som ställts och utifrån de tre olika kategorierna av företag.

4.1.1 Redovisningen i bolagen

Här diskuterades hur redovisningen sköts i de tillfrågade bolagen och vem som har ansvaret för beslut gällande redovisningen.

Kategori A

Två respondenter anger att all redovisning sköts inom bolaget. Resterande tre respondenter förklarar att enbart den löpande redovisningen sköts internt och att bokslut och årsredovisning tas fram av en revisionsbyrå. Fyra av de fem tillfrågade uppger också att det är de som inom bolaget är ansvariga för redovisningstekniska frågor och beslut som skall fattas. En av fem uppger att de överlåter alla beslut till revisorn utan egentlig intern inblandning.

Kategori B

I kategori B sköter fyra av fem företag sin löpande bokföring själva, medan det femte bolaget har valt att anlita en redovisningsbyrå för alla redovisningstjänster. Samtliga har hjälp av revisorn och redovisningskonsult med att ta fram årsredovisning och bokslut. Inom bolagen är det fyra av de fem tillfrågade som ansvarar för beslut och redovisningstekniska frågor. Den femte hänvisar till bolagets verkställande direktör (VD). En menar att de inom bolaget egentligen inte har någon ansvarig för redovisningsfrågor. Deras revisor sköter det mesta förutom den löpande bokföringen. En annan påpekar att han är

medveten om att han som företagare är ansvarig för sin redovisning men väljer att delegera alla frågor till sin redovisningsbyrå. En tredje säger att hon är ansvarig tillsammans med hennes man som också är bolagets VD.

Kategori C

I samtliga tillfrågade företag sköts den löpande bokföringen inom bolaget, samtliga tar även fram bokslut internt. Tre av fem har hjälp av sin revisor med att upprätta årsredovisning, en fjärde uppger att de upprättar årsredovisningen internt efter samråd med revisorn. Den femte respondenten uppger att detta sker helt inom bolaget. Av de fem tillfrågade, gällande vem som inom bolaget ansvarar för redovisningsbeslut, svarar fyra att det är bolagsledningen som hanterar dessa frågor. Den femte svarar att han som ekonomiansvarig ansvarar för detta.

4.1.2 Generell kunskapsnivå kring K-regelverken

Här diskuterades företagens kunskapsnivå gällande K-regelverken och det kommande valet av redovisningskategori.

Kategori A

Tre av de fem tillfrågade företagen i denna kategori känner inte till K regelverken sedan tidigare, resterande två respondenter har läst eller hört lite om regelverken men upplever själva att deras kunskaper är mycket begränsade. En av respondenterna förklarar att hon hört talas om det men att hon inte fördjupat sig i frågan ännu eftersom tid har saknats. Hon beskriver också att frågan troligtvis kommer dyka upp först när företaget måste ta ställning eftersom det ofta är de saker som ligger närmast i tiden som prioriteras. Företaget har haft en del andra omorganiseringar som har lett till att de skjutit sådana frågor på framtiden. Den andra respondenten som anger att hon känner till regelverket sedan tidigare uppger att hon läst lite om K-projektet men att hon känner till mycket lite om det.

Kategori B

Samtliga tillfrågade i kategori B säger att de inte känner till K-regelverket sedan tidigare och inte har någon kunskap kring det. Gemensamt för de tillfrågade är att de har hög inblandning av extern hjälp i redovisningsarbetet. De saknar kunskap och intresse att sätta sig in i frågan. Någon menar att det är en praktisk omöjlighet för den kategori av företagare som denne representerar att vara insatt i alla sådana typer av frågeställningar.

Kategori C

I kategori C är det en av de fem tillfrågade som säger att de helt saknar kunskap om K-regelverket och uttrycker att han inte vet vad det innebär för företaget. Två stycken säger att de blivit introducerade i ämnet av sina revisorer men att kunskapen är begränsad. En respondent berättar att hon har läst om regelverken men aldrig tillämpat dem praktiskt i sitt arbete. En annan svarar att kunskapen är begränsad till vad som hittills har diskuterats inom bolaget, men hon upplever att hon inte är särskilt insatt i det ännu. Samma respondent berättar även att inom företaget har de gått ut med information om att utbildning skall genomföras under våren 2013. Av de tillfrågade som kommit i kontakt med frågan genom deras revisorer berättar den ena att de under förra hösten deltagit på en informationsträff för revisornas samtliga kunder. Där presenterades allmän information gällande K3. Respondenten upplever inte att han känner till K-regelverken i någon vidare omfattning. Den andra respondenten berättar att företagets revisor i samband med bokslutrevisionen av 2012 års räkenskaper tog upp frågan om val av redovisningskategori. Hon minns dock inte alla skillnader som revisorn tog upp och upplever att hon inte riktigt behärskar regelverken.

4.1.3 Råd om redovisningskategori

Under intervjuerna ställdes frågan om företagen hittills erhållit något råd från sin revisor gällande val av redovisningskategori.

Kategori A

Samtliga respondenter i kategori A uppger att de inte har fått något råd gällande val av redovisningskategori från sin revisor. Ingen uppger heller att de fört dialog med sin revisor kring detta. Inte heller internt inom bolaget har de börjat fundera kring eller diskuterat vilken kategori som skall komma att tillämpas av bolaget framöver.

Kategori B

Samtliga respondenter i kategori B uppger att de ännu inte diskuterat valet av redovisningskategori med sin revisor och att bolaget inte har mottagit något råd från dessa. Ingen av respondenterna har heller varit involverade i någon intern diskussion gällande valet.

Kategori C

Fyra av fem respondenter i kategori C uppger att de inte fört någon dialog med sin revisor gällande bolagets val av redovisningskategori. Den femte respondenten berättar att de i samband med den dialog som fördes med revisorn vid bokslutsgranskningen för år 2012 fick råd av sin revisor att välja K2. Respondenten är dock osäker på varför.

4.1.4 Revisorn eller konsultens roll i beslutet

Här diskuterades vem som styr beslut gällande företagets mer kvalificerade redovisningsfrågor och om dessa typer av frågor, som gäller val av redovisningskategori, diskuteras med företagets revisor.

Kategori A

Samtliga tillfrågade anger att beslut gällande redovisningskategori fattas med hjälp av bolagets revisor. En respondent uppger att det är revisorn som sköter det mesta gällande redovisningsfrågor och att hon även är deras rådgivare gällande detta. Tre respondenter tror att de framöver aktivt kommer söka råd från sin revisor medan två anger att de väntar sin revisors initiativ, så som de brukar göra. En förklarar att revisorn brukar ta initiativ när något dyker upp och de litar på att denne gör så när det är nödvändigt. Respondenternas förtroende för sina revisorer är stort, vilket samtliga anger som svar på frågan. En respondent uttrycker att de inte tror att revisorer har andra intressen som påverkar råden, än just de enskilda företagets bästa. En annan uttrycker ”att de gör ett bra jobb”. En respondent säger uttryckligen ”vi litar på vår revisor till 110%”.

Anledningar som uppges till att företagen väljer att konsultera revisorn är att de vill försäkra sig om att välja det bästa för bolaget. Det är revisorn som kan avgöra vad som är mest fördelaktigt och passar företaget bäst. Tid och kunskapsbrist nämns som ytterligare förklaring till att företagen förlitar sig på extern part. En respondent förklarar att hon inte har nog med kunskap för att ifrågasätta revisorns rekommendation. Hon uttrycker att hon egentligen kanske borde varit mer insatt men att hon litar på att revisorn presenterar båda regelverken sakligt och tydligt. Därför får revisorn ta beslutet och så får de diskutera det när det blir aktuellt. En respondent hänvisar till att de känner revisorn sedan tidigare samt att det är enkelt. Under andra förutsättningar hade de troligtvis fortfarande valt att följa revisorns råd eftersom denne har bäst insyn i frågor gällande detta. En tredje förklarar att bolaget har tagit ett internt beslut om att de skall göra det som de

är bra på och sedan köpa in tjänster till det därutöver. Val av redovisningskategori behärskar de inte själva, därför väljer företaget att ta extern hjälp.

Kategori B

Samtliga respondenter anger att beslut gällande redovisningskategori fattas med hjälp av revisor. Förtroendet för revisorerna är stort. En av respondenterna uttrycker dock att förtroendet till del inte är frivilligt, han upplever att de inte har något annat val än att lita på sin revisor. Alternativet att ta beslutet själv kräver för mycket tid och kunskap. Respondenten utvecklar att han tror att detta är ett gemensamt drag för mindre familjeägda företag. De saknar tillräcklig kompetens inom ekonomiområdet. Så är det även för dem, därför köper de in dessa typer av tjänster. En annan uttrycker att de framförallt vill lita på sin revisor. Anledningarna som förklarar varför företagen väljer att lita på sin revisor beskrivs av en respondent som en förhoppning om att revisorn är mer insatt i frågan än vad de själva är. På grund av tidsbrist har de inte möjlighet att sätta sig in i alla frågor av denna karaktär. En respondent förklarar valet med att han varken är intresserad eller kunnig i ämnet utan överlåter det åt annan extern part. Istället väljer han att fokusera på kärnverksamheten. En tredje respondent uttrycker att revisorerna är experter på området vars huvudnäring till skillnad från bolagets är redovisning.

Kategori C

Fyra av de fem intervjuade företagen anger att val av redovisningskategori tas i samråd med revisorn. Två av dessa respondenter är själva inte involverade i denna typ av frågor men vet att företaget för dialog med revisorerna i liknande frågor och tror att så är fallet även i frågan om valet. En respondent anger att hon tror att beslutet tas utan extern inblandning till följd av att bolagets ordförande själv är mycket insatt i sådana frågor. Två av de som anger att valet tas i samråd med bolagets revisor påpekar att det är revisorn som har det avgörande inflytandet. Samtliga tillfrågade i kategorin anger att de upplever att de kan lita på sin revisor vad det gäller dennes råd och rekommendationer. Fyra av de tillfrågade säger att de tycker att det är bättre att låta de som är experter inom området ta beslutet. Själva saknar de tid och kunskap till att sätta sig in i frågan. En respondent beskriver att han är så engagerad i de dagliga sysslorna, då han är ensam ekonom på bolaget, att han inte har tid att engagera sig i vidare omfattning. Han får därför invänta råd och direktiv från revisorn eller koncernledningen i sådana frågor. Den respondent som angav att beslutet kommer att tas utan inblandning av revisorn bad vi vi-

dare att beskriva revisorns roll i deras företag. Hon beskrev att revisorn främst har rollen som en extern granskare av redovisningen men att han ibland även fungerar som en rådgivare i olika redovisningsfrågor. Respondenten berättar att hon själv ibland tar kontakt för att få vägledning i olika frågor som dyker upp.

4.1.5 Övriga faktorer som kan påverka beslutet

Under intervjuerna diskuterades det om företagen har andra faktorer förutom revisorns råd att väga in när beslut gällande valet av redovisningskategori skall fattas.

Kategori A

Två av fem respondenter svarar att de inte kommer väga in andra faktorer än enbart revisorns råd i valet. Detta eftersom de saknar kunskap kring regelverken och de litar på sin revisor. Resterande tre tror eller utesluter inte att de kommer väga in andra faktorer. Respondenterna säger dock att de idag saknar tillräcklig kunskap för att redogöra för vilka faktorer. En av respondenterna säger att även om hon har förtroende för revisorn, vill hon gärna sätta sig in i ämnet för att kunna ställa rätt frågor och behålla viss kontroll. Hon tror därför att hon framöver kommer söka mer kunskap gällande skillnaderna i regelverken. Hittills har hon inte stött på någon skillnad i regelverken som hon bedömer skulle ha betydande effekt för deras bolag.

Kategori B

Fyra av de fem tillfrågade anger att de inte kommer att väga in några andra faktorer än enbart revisorns råd vid valet av redovisningskategori. Detta motiveras med att de helt saknar kunskap om K-regelverket. Företagen uppger att de litar på sin revisor samt att tid och intresse för redovisning saknas inom bolaget. En respondent uppger att det är mycket möjligt att andra faktorer än enbart revisorns råd kommer att vägas in. De saknar dock idag tillräcklig kunskap för att redogöra för vilka faktorer det skulle kunna vara. Någon påpekar att de litar fullt ut på revisorns råd men samtidigt säger denne att kunskap aldrig är tungt att bära. Om personen själv varit mer insatt i problematiken hade denne kanske kunnat hitta vinklingar som skulle kunna passa deras företag bättre. En annan respondent uttrycker spontant att han tycker att förenklingsregelverket låter mest attraktivt. Han säger sig dock av erfarenhet veta att även om det är politikernas vision att förenkla, kanske utfallet i slutändan inte blir så. Själv saknar han kunskap för att kunna avgöra om det innebär en förenkling för dem.

Kategori C

En av respondenterna uppger att denne tror att beslutet kommer fattas enbart med andra faktorer än revisorns råd. De kan idag inte redogöra för vilka faktorer som de tror kommer styra valet. Anledningen till att de tror att valet kommer tas inom bolaget är att ordföranden är mycket ekonomiskt kunnig och insatt. Under våren 2013 skall personalen inom bolaget utbildas i vad de nya reglerna innebär. Respondenten tror att de därefter bättre kommer kunna redogöra för vilka faktorer som styr deras val. En annan respondent uppger att de ofta blir centralt styrda i sådana frågor eftersom företaget ingår i en större koncern. Respondenten tror därför att de förutom revisorns råd kommer att få väga in frågor eller faktorer som berör hela koncernen samt koncernledningens tycke i frågan. Resterande respondenter kan inte redogöra för några andra faktorer som kommer kunna påverka deras val av kategori eftersom de saknar kunskap gällande skillnaderna.

4.2 Revisorernas åsikter gällande valet

Fyra revisorer har intervjuats på två olika revisionsbyråer inom Jönköping län. Revisor X1 och X2 tillhör en mindre revisionsbyrå i en region av länet. Medan revisor Y1 och Y2 tillhör en av de fyra största revisionsbyråerna i en annan del av länet. Resultaten av intervjuerna är sammanställda utifrån revisorernas åsikter och är indelade utifrån de frågor som ställts.

4.2.1 Kunskap gällande K-regelverken

Här presenteras vad revisorerna har för kunskap gällande de nya regelverken och hur de ser på företagens kunskapsnivåer.

Revisorernas kunskap

Gällande kunskapsnivån hos revisorerna om de nya regelverken säger revisor X1 att denne endast delvis har satt sig in i K-regelverken. X1 är mer insatt i K2 och har ännu inte läst så mycket om K3, endast om de största skillnaderna mellan regelverken. X1 säger även att det gäller att läsa regelverken många gånger för att kunna förstå hur det praktiskt ska tillämpas. X2 har satt sig in i både K2 och K3 till viss del, detta genom att läsa löpande information om regelverken. Ambitionen är dock att öka intagningen av information, men detta kommer påbörjas efter sommaren 2013. Det är då revisionsbyrån får börja se över kursriktningar för de företag som berörs. Revisionsbyrån som X1 och X2 arbetar på hade en utbildningsdag för sina medarbetare hösten 2012 med grundlägg-

gande information om regelverken. Det kommer bli fler och mer omfattande utbildningar under hösten 2013. X2 säger även att det man saknar och kommer sakna vid implementeringen är kunskapen från praktisk tillämpning. Y1 och Y2 säger att de har fått ganska mycket information gällande vad K2 innebär, och nu på senare tid även lite mer om K3. Y1 vet ungefär vad skillnaderna är, men de saknar praktisk tillämpning. Y1 säger även att de avvaktar med den mest omfattande utbildningen till hösten 2013. Y2 säger att även han har grundläggande kunskap om regelverken, men att mycket av utbildningen ligger på framtiden.

Företagens kunskapsnivå enligt revisorerna

I företagen tror samtliga revisorsrespondenter att kunskapen om de nya regelverken är mycket låg. Alla respondenter upplever att många av företagen inte har en aning om valet och att många av dem väljer att inte engagera sig. Tre av respondenterna har inte fått några frågor gällande regelverken, den fjärde har fått frågor från en kund. X2 har tagit upp frågan med några få av hans klienter, men ingen av dessa visste vad K-regelverket var och de brydde sig heller inte särskilt mycket. Y1 berättar att de informerat vissa kunder om implementeringen och valet av de nya regelverken. Y2 nämner att det möjligtvis finns någon som har hört talas om de nya regelverken, men att företagen inte har någon detaljkunskap om regelverken. Detta beror på att revisorerna driver frågan, de hjälper företagen och företagen förväntar sig att revisorn ska återkoppla till dem. Därför tycker inte Y2 att det är konstigt att företagens kunskap är låg.

Ingen av revisionsbyråerna har ännu haft informationsträffar för de företag som valet berör. X1 och X2 nämner att det förmodligen kommer bli någon form av informationssträffar under hösten 2013. X2 tror att majoriteten av frågorna kommer diskuteras med varje klient för sig. X2 berättar även att de anordnat informationsträffar vid andra tillfällen för grundläggande information, och att detta kan bli aktuellt även för valet mellan K2 och K3. Y1 och Y2 berättar att deras byrå kommer hålla en informationsträff i slutet av våren 2013 för sina kunder gällande implementeringen. De har medvetet väntat med att anordna informationsträffar på grund av att de inte vill stressa upp kunderna inför valet. Deras uppfattning är att valet blivit förstorat och Y2 anser att företagen har större och viktigare frågor i verksamheten som de måste arbeta med idag.

4.2.2 Synen på valet mellan K2 och K3 för företagen

Enligt X1 och X2 kommer majoriteten av deras klienter hamna i K2, detta på grund av att de flesta företagen är mindre företag med upp till 10 anställda. Dock påpekar X1 att det självklart måste avgöras utifrån varje enskilt företag. En sak som kan påverka valet är hur mycket företagen vill visa för sina konkurrenter och intressenter. X2 nämner att det även bör vägas in vilken sorts företag det är och vilken verksamhet de bedriver. Några av X2:s företag kommer rekommenderas att använda K3, detta beror på att de är relativt stora och ligger precis under de gränsvärden som finns. Dessa företag har även goda framtidsutsikter. Y1 tror att de flesta kommer att rekommenderas K3, men det beror självklart på vilken situation företagen är i. Till de riktigt små företagen kommer han att rekommendera K2, detta beror på att de inte berörs av de avvikelser som regelverket har. Poster som egenupparbetade immateriella tillgångar, pågående arbeten eller komponentavskrivningar på fastigheter kan vara sådana avvikelser. Y1 säger att komponentavskrivningar är ett kritiskt moment och sköter inte dessa bolag övergången noggrant kommer det innebära problem i framtiden när fastigheten ska utrangeras. Företag som ligger på en omsättning upp till 15 miljoner kronor tror Y1 kommer kunna passa för K2, dock tror han att de flesta över 10 miljoner kommer välja K3.

Y2 säger att de allra flesta av kunderna är små kunder och de skall vara i K2. De företag som balanserar mellan regelverken bör fundera kring valet. Till dessa tror Y2 att han kommer att rekommendera K3. Han tror att deras intressenter vill få information, dessutom om företagen har en tillväxtambition så hamnar de framöver i K3 ändå. Vissa skillnader i regelverken kommer påverka valet för vissa företag, bland annat immateriella tillgångar och komponentavskrivningar. X1 och X2 säger att det som kan påverka valet kan vara viljan att periodisera eller inte. X1 säger att i början kommer det bli kostsamt att inte få periodisera, men det kommer jämma ut sig efter första året. En annan faktor som både X1 och X2 nämner är om företaget vill ha en funktionsindelad resultaträkning eller inte. X2 nämner att han hört rykten om att företagen ska välja K2 bara för att slippa en funktionsindelad resultaträkning. Han nämner även att han tror att mindre hantverkare kommer rekommenderas K2 för att de har svårt att redovisa pågående arbeten. Har företaget immateriella tillgångar kan de tvingas in i K3 enligt Y1, detta beror på skillnaderna i reglerna för aktivering. Även Y2 nämner att detta kan komma att beröra ett fåtal mindre företag.

Ingen av respondenternas klienter har ännu valt redovisningskategori. X2 nämner att han tror att de flesta företagen kommer lägga över ansvaret på sin revisor och säga ”Ta det som blir bäst”. Nästan inga av de mindre företagen enligt X2 kommer lägga ner någon tid på att läsa in och analysera skillnaderna. Det blir revisorns uppgift. Han tycker att det är viktigt att påpeka att det är kunden som ska ta beslutet. X2 brukar ibland säga: ” Jag beslutar inte, jag håller fram fakta, besluten tar du.” Dock måste det förr eller senare fattas ett beslut, så revisorn blir inblandad i beslutet ändå. Y1 och Y2 säger att de flesta av deras kunder inte kommer påverkas något nämnvärt av bytet och de flesta kommer arbeta väldigt likt det system som de arbetar utifrån idag.

Samtliga revisorer vidhåller att de måste väga fördelarna mot kostnaderna vid valet av redovisningskategori för företagen. X1 och X2 nämner att kostnaderna och fördelarna kan skilja sig mellan olika företag och därför måste även det beaktas. Det finns en del, men relativt få, generella kostnader som är lika för alla företag, därför måste varje enskilt företags kostnader och fördelar analyseras. Enligt samtliga revisorsrespondenter är utbildning och arbete med att uppfylla de nya kraven generella kostnader som uppkommer vid bytet av regelverk. Utbildning behövs både för företagen samt revisorerna.

4.2.3 Valets påverkan på revisionsbranschen

X2 säger att i början av implementeringen kommer det krävas mycket arbete av revisorerna då de måste hålla isär reglerna för respektive regelverk och företag. Han påpekar även att i början kommer det bli svårt att göra 100 % rätt. Han nämner också att på en liten byrå som X1 och X2 jobbar på kan de inte dela upp arbetet så att några jobbar med endast K2 och några med endast K3, det blir alldeles för stor omorganisation. X2 är också skeptisk till att K2 är regelbaserat och K3 principbaserat, det kan försvåra arbetet för revisorerna och deras tankesätt. Hos många personer finns en rädsla inför förändringar i början, men det löser sig alltid med tidens gång. X2 tror att det kommer läggas mindre tid på bokslutet om företagen tillämpar K2, men den tiden kommer läggas på annat som behöver göras mer noggrant i ett företag som tillämpar K3. K2 blir kanske enklare för revisionsbyråerna på sikt när de lärt sig hur regelverket ska hanteras.

Ingen av respondenterna tror att de nya regelverken kommer att påverka den framtida revisionen. Det kommer vara liknande som det är idag. De tror att oavsett om företagen väljer K2 eller K3 så kommer arbetet för revisorerna att vara desamma. Y1 säger att en-

ligt International Standards on Auditing (ISA) måste en revisor utföra samma granskningsåtgärder oavsett vilken kategori företagen väljer att redovisa efter. Enbart om det blir en mindre revision framarbetad för K2 bolagen så kommer revisionen att påverkas. Samtliga tror dock att vägledning och rådgivning kommer att öka under själva implementeringsfasen. Gradvis kommer det att jämnas ut sig till en nivå som är lik den de har idag inom de tjänster som revisionsbyråerna tillhandahåller. Y1 tror att det är fastighetsbolagen som främst kommer behöva vägledning vid implementeringen, då hanteringen av komponentavskrivningar kan vara kritisk och svår. Y2 nämner även han att det finns vissa bolag som berörs mer av övergången, till exempel om du är i fastighetsbranschen där du drabbas av komponentavskrivningen. Men det är så få bolag som berörs, så han tror inte att det är något stort problem.

Tre utav respondenterna anser inte att något regelverk tilltalar dem mer än något annat. Men att detta kan bero på att de ännu inte är tillräckligt insatta i detalj inom respektive regelverk. Det får tiden utvisa när de har kunnat arbeta praktiskt med dem. Y2 säger utan tvekan att K3 är det regelverk som tilltalar honom mer. Han tror på att företagen ska upplysa sina intressenter.

4.2.4 Revisorns roll som rådgivare

Både X1 och X2 anser att den rådgivande rollen har ökat under de senaste åren. X1 säger också att rådgivningen förmodligen kommer öka i och med valet mellan K2 och K3. Valet kräver rådgivning från revisorerna då företagen saknar kunskap om K-projektet. Samtliga respondenter anser att de mindre företagen som berörs av valet mellan K2 och K3 ofta saknar kompetens inom ekonomiska frågor. Större företag har ofta enligt Y2 mer kompetens inom bolaget. Därför påverkar företagets storlek hur omfattande rådgivning blir. X2 och Y2 nämner att rådgivningen har ökat i takt med hur länge de har jobbat i branschen, desto längre de har jobbat som revisor desto mer rådgivande tjänster har tillhandahållits. Under åren som revisorer arbetar utökas kunskaperna inom olika områden och rådgivande tjänster blir då lättare att erbjuda. X1 tycker att det är positivt att de rådgivande tjänsterna ökar och det gör att professionen utvecklas i takt med marknadens efterfrågan. Motsatt övriga tre respondenter upplever inte Y1 att de rådgivande tjänsterna har ökat, utan att de varit på en liknande nivå under åren.

Ingen av respondenterna ser några stora risker med att de rådgivande tjänsterna ökar. X2 säger att revisorerna alltid för en dialog med företagen och på så vis riskerar inte oberoendet att påverkas. Ingen av respondenterna tror att valet av redovisningskategori kommer påverka oberoendet för revisorerna. Detta är en vägledning som företagen måste få hjälp med då de inte besitter tillräckligt med kunskap. Y1 ser inga risker med rådgivning gällande val av redovisningsmetod för hans oberoende ställning, detta är inget kritiskt moment utan det finns i så fall känsligare områden. Y1 säger att inom deras byrå anses rådgivning till mindre bolag, som hanteras korrekt, inte utgöra någon större risk för oberoende. De har interna rutiner för hur kombiuppdrag, där både revision och rådgivning tillhandahålls, ska hanteras och olika personer får hantera de olika delarna i uppdragen. Fastighetsbolagen tror Y1 och Y2 kommer behöva mycket vägledning i och med övergången till det nya K3 regelverket. De ser ändå inga egentliga risker med detta gällande revisorns oberoende.

Y2 tror att det finns de som kan hävda att revisorerna har ett intresse av att företagen ska välja K3, som är ett mer komplext regelverk. Y2 minns från implementeringen av IFRS, att när han var ute hos kunderna fick han höra att det var hans idé med det nya komplexa regelverket. Företagen tyckte att implementeringen av ett nytt komplext regelverk var svårt och såg inte de positiva saker som förändringen medförde förrän efter ett tag. Y2 tror att det i vissa fall kan komma att bli samma reaktion vid implementeringen av K3. Företagen kommer kanske ifrågasätta varför de inte kan tillämpa K2 istället. Y2 säger att eftersom de genomgått liknande förändringar tidigare så vet han att det är revisorerna som kommer få dra det största lasset.

4.2.5 Revisorns roll i samhället

Samtliga respondenter ser revisorns roll som viktig, både gällande ren revision samt rådgivning. X1 och X2 säger att revisorn ger trygghet för kunden och det är därför de lutar till 100 % på dem. Har kunden ett stort förtroende för sin revisor så vill de fortsätta arbeta med denne. Detta gör att det ofta byggs upp en speciell relation mellan revisorn och kunden, men det måste hållas på en professionell nivå och får inte bli personligt. Samtliga respondenter upplever att deras klienter har stort förtroende för dem och de lutar på att revisorn ger dem rätt råd. X1 och X2 påpekar att de dock inte ser detta som en maktposition, även om många kan tänkas se revisorn som en person med makt att påverka. X2 säger att det är ett förtroendeuppdrag inte en maktposition. X1 vill även bely-

sa att frågan om respekt kan kopplas till förtroendefrågan. Det gäller att kunden och revisorn visar respekt för varandra för att förtroende ska finnas. Det måste vara en fin balansgång mellan att få respekt och visa respekt från båda parter.

X2 och Y2 säger att många företag ser ett värde i att ha en revisor, både för granskande funktioner samt rådgivning. Det inger förtroende och tillförlitlighet hos företaget och deras intressenter. Y2 upplever att det finns en stor efterfrågan på rådgivande tjänster. Han har också några klienter som inte efterfrågar detta och han upplever att dessa företag går sämre. Y2 tror inte att detta beror på att han inte är inblandad, men att dessa företag har ett annat sätt att jobba på, vilket visar sig resultatmässigt. Dessa företag borde sökt råd hos någon med mer kunskap.

X2 säger att revisorn är en betrodd part i samhället och bör fortsätta vara det. Dock har vissa skandaler satt det förtroendet i rubbning några gånger. Y1 säger att risken med att inte ha revision är att diskrepansen ökar och att staten förlorar pengar. Det är revisorn som ser till att det är ordning och reda i bolagen. Y1 tycker det är en intressant fråga om det positiva med att ha en revisor överstiger de kostnader som det innebär. Han tror att det samhällsekonomiskt är en större kostnad att inte ha revision. Han grundar detta i att han vet hur mycket revisorerna hjälper företagen.

Y2 tror att så länge vi lever i ett kapitalistiskt samhälle så krävs det kapital för att kunna driva verksamhet. Det är kapitalet som gör att företag kan investera, växa, skapa arbetstillfällen och skapa välstånd. Som en del av den mekaniken ingår att det finns transparenta, välavvägda bokslut som kan presenteras för olika intressentgrupper. I många fall har intressenterna bara en enda hållpunkt på bolagen vilket i detta fall är årsredovisningen. Y2 säger att om företagen lägger fram årsredovisningarna oreviderade skapas en risk för att det blir högre transaktionskostnader på grund av att till exempel banken blir orolig och skeptisk. Även andra intressenter skulle kunna tänka på liknande sätt. Det kostar pengar i alla led och då uppstår behovet av en tredje part som objektivt granskar. Y2:s fasta övertygelse är att transaktionskostnaderna som undviks är högre än kostnaderna för revision. Y2 upplever att hans kunder har stort förtroende för honom och det är även genom den rådgivande rollen som en revisor kan tillföra nytta till bolagen.

5 Analys

Kapitel fem presenterar studiens analys som är uppbyggd utifrån empiri och den teoretiska referensramen. Här jämförs empiri och teori för att få svar på de frågeställningar som studien ämnar undersöka.

5.1 Företagens beslut gällande valet

Enligt Erickson et al (2009) i sin studie gällande övergången från U.S GAAP till IFRS rekommenderades företag, intressenter och revisorer att börja förbereda implementeringen en ny redovisningsprincip i god tid. Valet mellan K2 och K3 ska ha skett under år 2014 och är högst relevant just nu (Eriksson, 2012a).

Ingen av de tillfrågade företagen har ännu börjat tillämpa regelverken och heller inte fattat något beslut om vilket de ska använda. Fjorton av de femton tillfrågade företagen uppger att beslut som dessa brukar och kommer med största sannolikhet tas i samråd med bolagets revisor. Ett av de femton tillfrågade företagen uppger att beslutet kommer tas av bolagets ordförande då han är kunnig och insatt i redovisningsfrågor. De företag som uppger att beslutet tas i samråd med revisorn förklarar detta utifrån att de själva har för lite kunskap, intresse och tid. De hänvisar till att de litar på revisorn då denne ska besitta de kunskaper som behövs för att fatta det beslut som är bäst för företaget. Två respondenter uttrycker att de har tagit interna beslut och fört diskussioner gällande att de ska lägga fokus på sin verksamhet och överlåta andra frågor till externa parter som är experter inom respektive område.

Det kan vara svårt för företag att ha tid och pengar att samla in tillräckligt med information för att själva fatta beslut. Det kan i dessa situationer vara bättre att överlåta beslutet till någon med mer kunskap (Edlund et al, 1999). De fjorton företag som tar beslut i samråd med revisorn gör detta på grund av att de saknar medel för att ta ett rationellt beslut i enlighet med en normativ beslutsmodell. De har inte tillräckligt med kunskap och tid, och fördelarna med att konsultera en revisor överväger dess kostnad. Här förs ett nyttoresonemang i enlighet med Widén (1974) där det alternativ som mätbart tillför mest värde med avdrag för dess kostnad bör väljas. Den sista respondenten anser sig ha tillräckligt med kunskap för att enligt den normativa modellen fatta ett rationellt beslut.

I dennes fall anses kostnaden för att ta in en revisor överstiga nyttan med extern hjälp (Widén, 1974).

Kahneman et al (1974) beskriver hur människor använder sig av förenklingar för att hantera komplexa frågeställningar och beslut. Denna deskriptiva teori överensstämmer med det sätt som företagen agerar utifrån där de förenklar den komplexa uppgiften genom att söka råd från externa parter. Revisorernas förväntningar stämmer överens med företagets syn på hur företagen tänker hantera det kommande valet genom att ta extern hjälp. Båda grupperna kopplar detta till företagets låga kunskapsnivå. Revisorerna bekräftar att företagen väljer att förenkla beslutet, ur företagets synvinkel, genom att rådfråga dem som är experter inom området. Revisorerna anser att detta är det mest naturliga sättet att hantera frågan. Y2 tycker inte att det är konstigt att kunskapen hos företagen är låg, eftersom det är revisorerna som driver frågan.

5.2 Revisorns roll som rådgivare

Tre av revisorerna upplever en ökning av den rådgivande rollen i revisorsprofessionen. X2 och Y2 anser att denna ökning har skett i takt med hur länge de jobbat i branschen. Samtliga respondenter säger att den rådgivande delen kommer att öka under implementeringen av K2 och K3, då företagen behöver vägledning och hjälp. Företagen bekräftar att rådgivning inför valet och implementeringen kommer att behövas. Både Hjelström & Schuster (2011) och Hoogendoorn (2006) såg gällande implementeringen av IFRS att omfattningen av diskussioner med revisorer gällande valet och tillämpning av det nya regelverket ökade. Samtliga företagsrespondenter utom en i kategori C kommer att ta hjälp av sin revisor vid implementeringen av K2 eller K3. I samtliga kategorier nämns tid och kunskapsbrist som en stor faktor till att de tar extern hjälp. Det nämns även att val av redovisningskategori är ett beslut som de själva inte behärskar, och därför väljer företaget att ta hjälp av sin revisor. Det företag som i kategori C inte kommer ta hjälp av sin revisor i valet av redovisningskategori anger dock att revisorn har en rådgivande roll även i deras företag gällande ekonomiska frågor. Enligt Robinson (1982) kan en extern part förbättra kvaliteten på en beslutsprocess och vara ett komplement för en mindre firmas brist på kunskap, engagemang och information inom området där beslutet ska fattas.

5.2.1 Rådgivning i mindre bolag

Enligt Svanström & Sundgren (2012) tar små och medelstora företag ofta kontakt med en revisor för rådgivning och hjälp gällande redovisningsfrågor. I de tillfrågade bolagen sköts redovisningen i varierande omfattning med extern inblandning i form av revisorer och konsulter. Företagen i kategori A och B behöver mer hjälp än företagen i kategori C. Samtliga tillfrågade bolag är dock mindre enligt definitionen i ÅRL 1 kap, och generellt kan det ses att de flesta bolagen anlitar extern hjälp gällande mer kvalificerade redovisningsfrågor. Även Svanström (2004) nämner att större företag i regel har mindre behov av extern hjälp då de har mer kunskap inom företaget. Därför är företagets storlek avgörande för om extern rådgivning behövs eller inte (Svanström, 2004). Revisorsrespondenternas uppfattning är att kunskapen inom ekonomiska frågor är väldigt låg, speciellt i mindre företag. I större företag finns oftare mer kompetens inom företaget. Respondenterna anser därför att företagets storlek påverkar omfattningen av rådgivningen. Rådgivning inom bokföring och redovisning tenderar enligt Nyström (1996) att leda till resultatförbättringar, vilket gör att företagen ofta tar hjälp av revisorer och konsulter. Y2 har några klienter som inte söker råd och han upplever att dessa företag går sämre. Y2 tror inte att detta beror på att just han inte är inblandad, men att dessa företag har ett annat sätt att jobba på, vilket visar sig resultatmässigt. Dessa företag borde sökt råd hos någon med mer kunskap.

5.2.2 Revisorns professionalitet och kunskap

Revisorn används enligt Svanström (2004) som rådgivare beroende på en förväntad professionalitet och bred kunskapsbas. Samtliga företag uppger att de litar på och har förtroende för sin revisor. Dock uppger en respondent i kategori B att förtroendet till viss del inte är frivilligt. Respondenten upplever att de inte har något annat val än att lita på revisorn och blir då beroende av denne. Detta beror på den tid- och kunskapsbrist som finns. En annan respondent menar att revisorn är den som bäst känner till företagets ekonomiska verksamhet och de tror därför att denne är bäst lämpad att fatta beslut gällande valet av redovisningskategori. Enligt Svanström (2004) ska revisorer ha en bred kunskap inom det ekonomiska området och det är därför företagen ber om hjälp med frågor rörande bokföring och redovisning.

Revisor X2 säger att han tror att de flesta företagen kommer försöka lägga över ansvaret för beslutet på sin revisor och att majoriteten av de mindre företagen inte kommer lägga

tid på att sätta sig in i skillnader för att kunna ta beslut. Två företag uppger att de vill fokusera på företagets verksamhet och försäljning, och ser inte något värde i att själva sätta sig in i frågorna gällande valet av K2 och K3. Y2 förklarar att det är revisorerna som kommer driva frågan kring valet. Revisorerna kommer hjälpa företagen och det är också vad företagen förväntar sig. Revisorerna belyser att beslutet ligger hos företagen men att revisorerna är villiga att bistå med kunskap och vägledning. X2 säger gällande kundens ansvar i valet, ”Jag beslutar inte, jag håller fram fakta. Beslutet tar du.” De flesta företagen i studien har bilden av att de kommer överlåta beslutet till revisorn. Även Lennartsson (2012) skriver att det är revisorernas uppgift att hjälpa företagen att välja rätt regelverk, men att det inte är revisorns tycke som ska avgöra utan företagets förutsättningar. Enligt Esslinger (1997) är revisorn kvalificerad för mer än bara granskning och tillför stort värde för företaget genom rådgivning vid olika beslut. Revisorn blir en värdefull resurs genom att ge en annan synvinkel på förståelsen kring företaget.

5.2.3 Relationens omfattning och påverkan

Enligt Svanström (2004) är en av de största faktorerna som påverkar bolagens efterfrågan på rådgivning längden och omfattningen på relationen med revisorn. Desto längre relationen sträcker sig, desto större chans att bolaget efterfrågar rådgivande tjänster. Enligt De Ruyter & Wetzels (1999) växer relationer mellan olika affärspartners, klienter och kunder över tiden. Längre relationer ger positiva effekter i de flesta relationer. Båda parter i relationen är beroende av varandra. Långa relationer kan enligt De Ruyter & Wetzels (1999) ge upphov till många positiva effekter. Även Svanström & Sundgren (2012) kunde efter en studie visa att längden på relationen med revisorn spelade roll för om bolagen efterfrågade rådgivande tjänster. Desto längre relation ju mer kunskap erhöll revisorn om bolaget vilket underlättade rådgivningen i olika beslut. En respondent i kategori A uppger att de tar hjälp av revisorn just på grund av att de sedan tidigare arbetat med och känner revisorn. Revisor X2 och Y2 upplever att rådgivningen ökar i takt med hur länge de jobbar med klienterna. De får under åren mer kunskap om företagen och deras redovisning för att kunna ge bra rådgivning. De Ruyter & Wetzels (1999) hittade ett samband mellan rådgivningens och revisionens kvalitet och kundens engagemang i relationen. Det uppstår då en vinnande situation för både revisorn och klienten. Respondenternas åsikter om relationen mellan revisorn och klienterna stämmer överens med Svanström & Sundgren (2012) och De Ruyter & Wetzels (1999).

Mindre företag ser revisorn som en kunskapskälla som är mycket värdefull för företagen att ha vid ekonomiska frågor. Det blir mervärde genom relationen med revisorn, inte bara en kostnadspost (Robinson, 1982). Y2 säger att så länge människor lever i ett kapitalistiskt samhälle så krävs kapital för att driva en verksamhet. Som en del i detta ingår att det måste finnas transparanta välavvägda bokslut för olika intressentgrupper. Läggs årsredovisningar fram oreviderade skapas en risk för att transaktionskostnaderna ökar på grund av att exempelvis banker blir ifrågasättande. Detta kostar pengar för alla inblandade och behovet av att det finns en tredje part som objektivt granskar uppstår. Även Y1 anser att det är samhällsekonomiskt en större kostnad att inte ha en revisor. Detta grundar sig i att han anser sig veta hur mycket revisorerna faktiskt hjälper företagen.

5.2.4 Revisorns oberoende

Enligt Svanström (2008) måste revisorn se till att vara oberoende samtidigt som rådgivningen blir ett mervärde för företaget. Hoogendoorn (2006) bedömde under implementeringen av IFRS att den ökande involveringen av revisorer vid anpassningen till det nya regelverket var så omfattande att revisorernas oberoende roll riskerade att påverkas. Samtliga revisorsrespondenter ser inga större risker med att detta skulle kunna inträffa i samband med implementeringen av K-regelverken. X2 nämner att revisorerna för en dialog med företagen och på så vis riskerar inte oberoendet att påverkas. Ingen av respondenterna tror att val av redovisningskategori är en känslig fråga gällande deras oberoende. Det är en vägledning som företagen måste få hjälp med enligt samtliga respondenter. Y2 tror dock att det finns de som kan hävda att revisorerna kan ha egenintresse av att företagen väljer K3. K3 är enligt Y2 ett mer komplext regelverk som kräver mer upplysningar. Y2 säger att vid implementeringen av IFRS upplevde han att hans kunder ifrågasatte de mer omfattande reglerna som IFRS skulle medföra och uttryckte att det var revisorernas regelverk, då arbetet för revisorerna skulle bli mer omfattande. Y2 tror att detta även kan inträffa vid val av redovisningskategori denna gång. Dock påpekar han att detta problem endast uppstod vid övergången, företagen såg efter en tid det positiva med det nya regelverket.

Enligt Svanström (2008) kan rådgivningstjänster utgöra en ökad risk för oberoendet hos revisorn. Revisionsuppdrag kombinerade med rådgivning i mindre företag ses dock som ett mindre hot mot revisorns oberoende (Svanström, 2008). Kinney et al (2004) säger dock att en ökad efterfrågan på rådgivning, i de fall kombiuppdrag finns, gör att reviso-

terna blir mer ekonomisk beroende av klienten vilket kan leda till att revisorn inte vill ifrågasätta bolagets redovisning för att behålla klienten. Även Firth (2002) menar att den ekonomiska förbindelsen mellan företaget och revisorn ökar, och att revisorn då riskerar sitt oberoende. Y1 säger att inom deras byrå anses rådgivning till mindre bolag inte utgöra någon större risk för oberoende, vilket kan styrkas av Svanström (2008). Y1 säger att de har interna rutiner för hur kombiuppdrag ska hanteras. Motsatt med Kinney et al (2004) och Firth (2002) ser revisorerna som ingått i studien ingen risk för oberoendet i frågan om valet mellan K2 och K3 och under implementeringen.

5.3 Synen på valet och faktorer som kan påverka

Alla företagsrespondenter utom en kan inte ange några andra faktorer utöver revisorns råd som kan påverka beslutet mellan att tillämpa K2 eller K3. De säger sig vilja lägga över beslutet av vilket regelverk som passar bäst för företaget på sin revisor.

5.3.1 Fördelar & kostnader

Enligt Litjens et al (2012) var det ett måste att jämföra och analysera fördelarna och kostnaderna för bästa resultat vid implementeringen av IFRS. Fördelarna ska överväga kostnaderna vid beslutet av redovisningsprincip. Även enligt Widén (1974) ska det alternativ som tillför mest värde med avdrag för dess kostnad väljas. Enligt Hjelström & Schuster (2011) är redovisningsprincipsval ofta hanterade som rationella beslut där fokus ligger på incitament från de ekonomiska konsekvenser de olika redovisningsprinciperna medför.

Även revisorerna som ingått i studien påvisar att de måste väga fördelarna mot kostnaderna vid valet av redovisningskategori. Kostnaderna och fördelarna kan skilja sig mellan olika företag och därför måste även det beaktas. Det finns en del, men relativt få, generella kostnader som är lika för alla företag, därför måste varje enskilt företags kostnader och fördelar analyseras. Kostnader och fördelar kan påverka företagen på olika sätt. Litjens et al (2012) visar i deras studie gällande implementeringen av IFRS for SME:s att huvudfokus hos företagen ofta låg på kostnaderna mer än på fördelarna. Y2 berättar utifrån sin erfarenhet från implementeringen av IFRS i Sverige att företagen ofta såg nackdelarna och de ökade kostnaderna regelverket medförde. Detta istället för att fokusera på fördelarna.

Enligt samtliga revisorsrespondenter är utbildning och arbete med att uppfylla de nya kraven generella kostnader som uppkommer vid bytet av regelverk. Litjens et al (2012) nämner även att de vanligaste kostnaderna som uppstod vid implementeringen av IFRS for SME:s var utbildning och information, och arbetet med att uppfylla kraven för det nya regelverket. Erickson et al (2009) och Whittington (2008) bekräftar i sina studier att kostnader som uppstår vid övergången till en ny redovisningsprincip påverkar, utbildning och informationsinsamling är kostnader som kommer uppstå. Det är kostsamt att anpassa sig till nya regelverk och detta bör beaktas. Samtliga teoretiska referenser bekräftar i enlighet med revisorsrespondenternas åsikter att kostnader och fördelar måste analyseras utifrån de faktorer som kan styra valet av redovisningsprincip. Enligt Hjelström & Schuster (2011) är redovisningsprincipval generellt sett ofta hanterade utifrån att de direkta och indirekta kostnaderna som valet medför måste vägas mot varandra.

5.3.2 Företagens storlek påverkar valet

Litjens et al (2012) och Hjelström & Schuster (2011) säger att företagets storlek påverkat valet av redovisningsprincip och beroende på storleken på företaget blir kostnaderna olika och påverkar då företaget i olika omfattning, vilket bör överläggas vid implementeringen av en ny standard. Även Eierle & Haller (2009) säger att en av de största bidragande faktorerna till om IFRS for SME:s passar företaget är företagets storlek. Samstämmigt med ovanstående referenser påpekar XI och X2 att valet mellan K2 och K3 måste avgöras utifrån varje enskilt företag. Utöver företagets storlek bör det även vägas in vilken typ av företag det är och vilken verksamhet de bedriver. Samtliga respondenter säger även att för de minsta bolagen kommer de sannolikt att rekommendera K2. X1 och X2 menar att detta avser företag med upp till 10 anställda. Y1 menar att detta avser företag med en omsättning upp till 10-15 miljoner kronor. Y1:s rekommendation till dessa grundar sig i att dessa företag ofta inte berörs av de avvikelser som K2 regelverket har. Även Y2 vill belysa att de riktigt små företagen ska använda sig av K2. X2 och Y2 nämner även framtidsutsikter och expansionsplaner som skäl för de företag som ligger på gränsen till K3 att börja tillämpa detta regelverk redan nu och inte börja med K2 för att sedan behöva övergå till K3.

5.3.3 Vikten av upplysningar

Erickson et al (2009) säger att bedömning av kvaliteten på nya redovisningsprinciper måste ske utifrån relevansen och tillförlitligheten av den finansiella informationen för

intressenternas olika beslut. Y2 säger att det finns ett antal företag som balanserar mellan regelverken där han tycker att företagen och revisorerna måste fundera kring valet. Y2 tror att han kommer rekommendera K3 till dessa företag eftersom hans bild är att deras intressenter vill få tillgång till information. Enligt X1 bör det beaktas hur mycket företagen vill visa för sina konkurrenter och intressenter. Även Y2 säger att mängden upplysningar som företagen vill lämna och hur stor nytta de får av dessa är avgörande för valet. Enligt BFNAR 2012:1 tillämpar K3 ett användarperspektiv där informationen ska finnas tillgänglig för företagets intressenter. Upplysningar ska enligt Y2 minska transaktionskostnader och han tror att dessa överväger kostnader för att ta fram årsredovisningar och revidera dessa. Y1 hävdar dock att skillnaderna i årsredovisning mellan de nya regelverken inte kommer bli särskilt omfattande i praktiken. Både Y1 och Y2 tror att för de flesta företag kommer implementeringen inte innebära någon stor förändring då arbetet kommer likna det som görs idag. Enligt Whittington (2008) innebär ett principbaserat regelverk, så som K3 enligt BFNAR 2012:1, att det vid utformning av praxis ges en möjlighet att anpassa redovisningsprincipen efter de nuvarande regler och normer som finns. Intressenter är enligt samtliga teoretiska referenser en bidragande faktor när nya redovisningsregler ska implementeras. Intressenter är i enlighet med BFNAR 2012:1 en viktig faktor som styr framtagningen av K3, som är ett principbaserat regelverk där ett användarperspektiv används. I artikeln skriven av Lennartsson (2012) bör bolagets intressenter avgöra vilken redovisningskategori som ska tillämpas. Desto fler intressenter ett företag har desto större skäl att välja K3 eftersom detta ger en bra möjlighet för jämförbarhet. En debattör i artikeln säger att de flesta företagen är så kallade försörjningsföretag med få intressenter där K2 lämpar sig bäst.

5.3.4 Redovisningsskillnader

Enligt samtliga revisorsrespondenter finns det ett flertal faktorer inom redovisningsskillnaderna mellan K2 och K3 som kan komma att påverka valet. Redovisningsskillnader som diskuterats av revisorsrespondenterna är aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar, komponentavskrivningar, pågående arbete och periodiseringar. De skillnader som revisorerna anser kan komma att påverka valet av redovisningskategori stämmer överens med de generella skillnader som Broberg (2011), Drefeldt & Törning (2012b) och BFNAR:s allmänna råd tar upp.

6 Slutsats

Kapitel sex är studiens sista kapitel och här dras slutsatser utifrån analysen och de frågeställningar som behandlas. Förslag på vidare studier och forskningsområde ges.

Studiens syfte är att undersöka och få insikt i vilka faktorer som påverkar valet mellan K2 och K3 för de bolag som är berättigade att välja mellan redovisningskategorier, samt hur revisorns roll i valet ser ut.

6.1 Vilka faktorer påverkar valet mellan K2 & K3?

Normativa modeller, med rationella val och nyttoresonemang, ger en tydlig bild av hur val av redovisningsprincip bör gå till men har svagheter vad det gäller hur beslut faktiskt fattas i verkligheten. Studien visar att företagen ofta använder sig av förenklingar vid beslutsfattandet genom att be om hjälp från revisorer på de områden de själva saknar kompetens inom. Detta överensstämmer snarare med den deskriptiva modellen för beslut. Analysen för beslutsfattandet delegeras till deras revisor beroende på att företagen själva inte besitter den kunskap som krävs för att fatta beslutet. Inga andra faktorer än revisorns råd kommer att vägas in av merparten av de företag som ingått i studien.

6.2 Hur ser revisorns roll ut när företagen ska ta beslut gällande valet mellan K2 och K3?

Studien visar att kunskapsnivån kring de nya regelverken är mycket låg ute bland företagen. I och med den låga kunskapsnivån behöver företagen omfattande rådgivning vid övergången. Revisorerna och företagen förväntar sig att detta blir fallet vid implementeringen och denna förväntan styrks av studier från implementeringen av IFRS och IFRS för SME:s, liksom revisorernas upplevelser från detta. Studien visar att rådgivning för mindre företag är en mycket viktig resurs och så är fallet även vid detta val. Även längden på relationen mellan revisorn och klienten kan komma att påverka omfattningen av den rådgivande rollen för revisorn vid valet av redovisningskategori.

Utifrån studien kan slutsatsen dras att företagen är beroende av sin revisor i valet mellan K2 och K3, liksom under implementeringen. Från tidigare studier och denna studie kan det ses att gemensamt för små företag är att de behöver och efterfrågar mycket hjälp och rådgivning i ekonomiska frågor. Dock finns en diskrepans mellan företagets och revisorernas förväntningar gällande beslutet. Företagen förväntar sig att revisorerna ska ta be-

slutet åt dem, men revisorerna ska endast fungera som en rådgivande funktion inför beslutet som ska tas av företagen själva. Detta kan leda till att företagen själva är för lite förberedda inför regelförändringen som ska ske.

Det finns en risk för oberoendet hos revisorerna i och med ökad rådgivning som påvisas i tidigare litteratur. Dock ser revisorerna och företagen i studien ingen risk för oberoendet i och med implementeringen av de nya redovisningskategorierna. Detta påvisas även i litteraturen där rådgivning till små företag inte anses medföra någon ökad risk. Utifrån studien ses därför ingen stor risk för att detta ska inträffa vid implementeringen av de nya regelverken. Företagen i studien har stort förtroende för sina revisorer och litar på att de tar det beslut som är bäst för företagen. Studien visar att rådgivningen är av väsentlig betydelse för företagen och det är revisorerna som måste hjälpa företagen i rätt riktning.

6.3 Vad är revisorernas syn på valet av redovisningskategori?

Då revisorerna kommer att ha den mest betydande rollen i analysen kring K2 och K3 inför valet finns det vissa faktorer som måste beaktas. Revisorerna uppger att valet skall ske genom nyttoresonemang och att det som bör styra valet är företagets behov av att lämna upplysningar till sina intressenter. Mot detta skall vägas kostnaden för att ta fram dessa. Tidigare studier har visat att för företagen har fokus legat på de kostnader som valen medför. Revisorerna i studien anger att vid valet kommer fokus ligga på fördelarna som mer upplysningar medför. Revisorernas fokus på fördelar talar för att K3 kommer förespråkas till de företag som är beroende av externa intressenter. Fokus på att minimera kostnader hos företagen kan tyda på att K2 förespråkas. Revisorernas uppdrag inför valet blir att analysera och väga kostnader mot fördelar för att på bästa sätt kunna hjälpa företagen att ta ett beslut. Revisorerna ger dock enbart råd i frågan och beslutet skall fattas av företagen.

Teori bekräftar att normativa modeller i praktiken är osannolika eftersom människor aldrig helt kan bortse från att beslut alltid tas i ett sammanhang. Den mänskliga förmågan är begränsad eftersom den alltid påverkas av detta sammanhang. Revisorerna använder sig även de av förenklingar för att konkretisera skillnaderna i regelverken och för att förutspå deras påverkan på framtida finansiella resultat och årsredovisningar.

Dessa förenklingar är en förutsättning för beslutsfattandet. Revisorernas bild är att det är ett fåtal företag som befinner sig i gruppen mellan regelverken där valet måste tas med eftertanke. Även i denna grupp tenderar revisorerna att generalisera och förenkla genom att säga att de flesta av dessa rekommenderas K3. Detta motiveras med att regelverket är mer flexibelt samt att revisorerna generellt ser en nytta med fler upplysningar till företagens intressenter. K2 kommer generellt att rekommenderas till de mindre företagen, där intressenterna inte har ett lika stort behov av upplysningar och där avvikelserna i regelverket inte kommer påverka. Besluten tas därmed med inslag av intuition och eftertanke och resonemang.

Utifrån de generella skillnader som finns i regelverken så påpekar revisorerna ett antal regler som de tror kommer kunna påverka valet för de företag som berörs. Dock kan inga slutsatser generellt dras kring valet av redovisningskategori utifrån de redovisningsskillnader som råder. Då företagens förutsättningar och framtidsutsikter skiljer sig påverkas de i varierande grad av dessa regelskillnader.

6.4 Avslutande diskussion

Studien visade så som förväntat att de mindre bolagen saknar tillräcklig kompetens inom det ekonomiska området och kommer behöva ta mycket hjälp av sin revisor inför valet. Revisorerna ser inga risker för att deras oberoende ska kunna påverkas och det är även den slutsats studien kommer fram till gällande detta. Dock påvisar viss tidigare litteratur att revisorns oberoende kan riskeras när rådgivande tjänster ökar. Vi ställer oss frågande till varför revisorerna helt bortser från risken i fallet gällande valet och hjälpen vid implementeringen. Vi tror att oberoendet borde ses över från företag till företag och att risken kan variera. För framtider studier kan det ses intressant att studera hur utfallet av valet faktiskt blev, vad som påverkade valet och hur valet påverkade företagen och dess revisorer. Intressant är även om det kan ses att revisorns oberoende under implementeringen påverkades och på vilka grunder.

De redovisningsskillnader som nämns och som kan komma påverka valet kan inte ligga till grund för en generell slutsats. Detta är endast tankar från revisorerna utifrån de allmänna råd som finns. Dessa allmänna råds påverkan på företagens redovisning beror på varje enskilt företags förutsättningar. Därför kan detta ses som ett område för framtida studier när implementeringen skett och påverkande faktorer kan påvisas.

Då revisorerna kommer få dra det största lasset gällande valet kan det ses intressant om revisorerna verkligen kommer att titta på företagens unika situation och verksamhet. Kanske kan valet påverkas av revisorernas egna tycke och preferenser som då väljer det regelverk som de föredrar själva. Valet av regelverk kan då komma att tas på generella grunder utan företagets vetskap. Företagens kostnader och fördelar kommer kanske inte att styra, utan fokus kanske istället kommer ligga på revisorernas kostnader och fördelar med de olika regelverken. Företagen har så pass lite kunskap att de inte kan ifrågasätta revisorns råd, vilket kan ses som intressant till en framtida frågeställning. Vilka råd fick företagen och vad grundades de på?

Då andra länder kan möta liknande problem och frågor vid förändringar av redovisningsregler ser vi att denna studie kan bidra med förståelse och insikt i frågor som uppstår gällande revisorns roll som rådgivare. Länder med liknande lagsystem kan tänkas möta liknande situationer där studiens resultat kan komma bli användbart. De länder som ännu använder nationella regelverk och tänkt byta, för bättre harmonisering, kan utöver de artiklar som finns angående IFRS även se likheter utifrån denna studie. Bland annat är frågan om oberoende intressant ur en internationell synvinkel då Sverige har mindre strikta regler gällande detta än många andra länder har. Då IASB arbetar för en harmonisering av regler bör även studier som denna kunna bidra till en ökad förståelse, särskilt gällande byte av regelverk till sådana som liknar IFRS for SME:s då K3 bygger på detta regelverk. Även ur ett socialt perspektiv kan detta ses som viktigt. Revisorns roll som rådgivare har tidigare studerats utifrån vad vi kunnat se ett allmänt perspektiv. I denna studie studeras revisorns roll som rådgivare vid valet av K-regelverk, vilket är ett nytt ämne där väldigt få studier finns. Denna studie kan bidra till förståelse även efter att valet har skett, det kan då analyseras vad som under implementeringen fungerade bra eller mindre bra. Även Bokföringsnämnden som ligger till grund för K-projektet kan få insikt i förberedelserna som gjorts inför valet. Då förberedelserna hos företagen ännu inte har börjat i någon vidare omfattning kan det ses intressant att undersöka om informationen gällande de nya regelverken har nått ut i tillräcklig omfattning.

Referenslista

Artsberg, K. (2005) *Redovisningsteori – policy och praxis*. Malmö: Liber

Backman, Y., Gardelli, T., Gardelli, V. & Persson, A. (2012) *Vetenskapliga tankeverktyg: till grund för akademiska studier*. 1. Uppl. Lund: Studentlitteratur.

BFNAR 2012:1 (2012-06-08) *Bokföringsnämndens allmänna råd om årsredovisning och koncernredovisning (BFNAR 2012:1)*. Hämtad 2013-01-24 från:

<http://www.bfn.se/redovisning/RAD/bfnar12-1-grund.pdf>

BFNAR 2008:1 (2008-06-11) *Bokföringsnämndens allmänna råd om årsredovisning i mindre aktiebola.(BFNAR 2008:1)* Hämtad 2013-01-24 från:

<http://www.bfn.se/redovisning/RAD/bfnar08-1-grund.pdf>

Bokföringsnämnden (2012) *Information om K-projektet och K-regelverken*, Hämtad 2013-02-21 från: <http://www.bfn.se/aktuellt/info-kprojekt-och-kregelverk-20120615.pdf>

Broberg, A. (2011) *Bokslut och årsredovisning i mindre aktieföretag – K2*. Näsviken: Björn Lundén Information

Dalen, M. (2007) *Intervju som metod*. 1:a upplagan. Gleerups utbildning AB. Malmö

De Ruyter, K. & Wetzels, M. (1999) *Commitment in auditor-client relationship: antecedents and consequences*. Accounting, Organizations and Society Vol.24(1), pp.57-75

Drefeldt, C. & Törning, E. (2012a) *K2 – ett förtalat och underskattat regelverk*. Balans 5, sid 29-33

Drefeldt, C. & Törning, E. (2012b) *Finansiell rapportering enligt K3 och K2*. Lund: Studentlitteratur

Edlund, P.O., Högberg, O. & Leonardz, B. (1999) *Beslutsmodeller – redskap för ekonomisk argumentation*. Lund: Studentlitteratur

Eierle, B. & Haller, A. (2009) *Does size influence the suitability of the IFRS for small and medium entities? Empirical evidence from Germany*. Accounting in Europe, Vol.6(2), p.195-230

- Erickson, D., Esplin, A. & Maines, L. (2009) *One World – One Accounting*. Business Horizons, 2009, Vol.52(6), pp.531-537
- Eriksson, C. (2012a) *K-regelverket*. Redovisningskonsulten nr 5, sid 40-41
- Eriksson, C. (2012b) *Ingångsregler K2*. Redovisningskonsulten nr 8, sid 34-36
- Esslinger, T. (1997) *The role of the auditor as a business advisor*. Management Quarterly, Vol.38(2), p.9(4)
- Firth, M. (2002) *Auditor-Provided Consultancy Services and their Association with Audit Fees and Audit Opinions*. Journal of Business Finance & Accounting, 2002, Vol.29, pp.661-693
- Hjelström, A. & Schuster, W. (2011) *Standards, management incentives and accounting practice – Lessons from the IFRS Transition in Sweden*. Accounting in Europe, Vol.8(1) s 69-88.
- Holme, I.M. & Solvang, B. (1997) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Översättning: Nilsson, B. Lund: Studentlitteratur
- Hoogendoorn, M. (2006) *International accounting regulation and IFRS implementation in Europe and beyond – Experiences with first time adoption in Europe*. Accounting in Europe, #:1, 23-26.
- Jacobsen, D.I. (2002) *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur
- Jones, R. C. (2010) *IFRS adoption: some general issues to remember*. CPA Journal Vol.80 (7), p.36 (3).
- Kahneman, D. (2002) *Maps of bounded rationality: Psychology for behavioral economics*. The American Economic Review, Vol. 93, No. 5 (Dec., 2003), pp. 1449-1475
- Kahneman, D., Slovic, P. & Tversky, A. (1974) *Judgements under uncertainty: heuristics and biases*. Science, 185, pp. 1124-1131.

- Kinney, W.R., Palmrose, Z. & Scholz, S. (2004) *Auditor Independence, Non-Audit Services, and Restatements: Was the U.S. Government Right?* Journal of Accounting Research. Vol.42(3), pp 561-588
- Lennartsson, R. (2012) *Nu är K3 här – vilken väg väljer du?* Balans 8-9, sid 7
- Litjens, R., Bissessur, S., Langendijk, H. & Vergossen, R. (2012) *How do preparers perceive costs and benefits of IFRS for SMEs?* Accounting in Europe. 2012 Vol.9(2), p.227-250
- Marton, J., Lumsden, M., Lundqvist, P., Pettersson, A.K. & Rimmel, G. (2010) *IFRS – i teori och praktik*. 2:a uppl. Stockholm: Bonnier
- Nyström, P. (1996) *Anpassning av stöd till småföretag: en studie av företagares beslutsstilar*. Sveriges lantbruksuniversitet: Uppsala
- PriceWaterhouseCoopers. (2009) *IFRS for SMEs – Pocket guide 2009*.
PriceWaterhouseCoopers
- Robinson, R.B. (1982) *The importance of "outsiders" in small firm strategic planning*. Academy of Management Journal, Vol. 25 No. 80-93
- Ryan, B., Scapens, R.W. & Theoblad, M. (2002) *Research Method & Methodology in Finance & Accounting*. Cengage Learning EMEA, Hampshire
- Svanström, T. (2004) *Revisorn som rådgivare: En studie av mindre och medelstora företags relation till revisorn*. Umeå Universitet
- Svanström, T. (2008) *Revision och Rådgivning: Efterfrågan, kvalitet och oberoende*. Umeå Universitet
- Svanström, T. & Sundgren, S. (2012) *The Demand for non-audit services and auditor-client relationships: Evidence from Swedish small and medium enterprises*. Journal in Research, Vol. 42(3), pp 561-588.

Widén, G. (1974) *Elementär beslutsteori*. M&B fackboksörlaget AB. Göteborg.

Whittington, G. (2008) *Harmonisation or discord? The critical role of the IASB conceptual framework review*. *Journal of Accounting and Public Policy*, 2008, Vol.27(6), pp.495-502

ÅRL, Svensk författningssamling. (1995-12-14) *Årsredovisningslagen*, Hämtad 2013-01-24: http://www.riksdagen.se/sv/Dokument/Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/rsredovisningslag-19951554_sfs-1995-1554/

Bilagor

Bilaga 1

Inbjudan och information gällande intervju för företagen

Hej

Vi heter Matilda Svensson och Linda Larsson, vi studerar sista terminen på Internationella handelshögskolan i Jönköping till Civilekonom och skriver just nu vår magisteruppsats inom företagsekonomi med inriktning mot redovisning. Vi undrar därför om ni skulle kunna tänka er att svara på några frågor gällande de nya redovisningsreglerna, det så kallade K-projektet, som träder i kraft från och med år 2014. Det är inga svåra frågor och kommer inte ta särskilt lång tid att besvara. Du eller den hos er som kan besvara frågorna får lov att vara anonym och om ni är intresserade är ni välkomna att ta del av resultatet av undersökningen i vår uppsats som kommer att vara klar i början av juni i år.

Vi skulle vilja tala med den hos er som är mest insatt i de ekonomiska frågorna och redovisningen gällande företaget. Personen behöver känna till rutinerna för redovisningen och är kanske ansvarig för att hantera frågor gällande detta i ert bolag. Är detta du eller skulle vi kunna få prata med någon annan i ert bolag?

Just nu är det rätt stora förändringar på gång när det gäller redovisningen i de onoterade bolagen i Sverige. Under ganska många år har det pågått en diskussion kring redovisningsregleringen i Sverige där det har framförts kritik mot att den är svår och komplex att tillämpa eftersom man förväntas söka vägledning från flera olika källor. Bokföringsnämnden har under ett flertal år arbetat med att ta fram ett nytt regelverk där all vägledning skall finnas samlad på ett ställe och man har även tagit hänsyn till intressen av att redovisningen skall vara mer jämförbar mellan olika länder. Detta kallas för K-projektet och innebär kortfattat att företagen i Sverige delas in i fyra olika kategorier, K1-K4 beroende på dess bolagsform och storlek. Idag är det tillåtet att redovisa enligt både den gamla regleringen och de nya K-regelverken, men för de räkenskapsår som påbörjas från och med 1/1 2014 skall Årsredovisning upprättas i enlighet med de nya K-regelverken och valet däremellan är därmed aktuellt.

Ni som bolag, vad vi har kunnat se, faller under den kategori av företag som får lov att välja mellan att tillämpa K3 som är det nya huvudregelverket för onoterade aktiebolag och K2 som är tanken att kunna tillämpas som ett förenklingsregelverk. Detta då er omsättning understiger 80 miljoner kronor, er balansomslutning understiger 40 miljoner kronor samt ni har färre än 50 anställda. Minst 2 av dessa tre kriterier skall vara uppfyllda.

Vår uppsats berör valet mellan K2 och K3 samt vilka faktorer som styr detta val.

Vi kommer att kontakta er via telefon under denna eller nästkommande vecka för att höra om ni kan tänka er att ställa upp på en telefonintervju där vi vill ställa några frågor kring era tankar gällande valet av redovisningskategori. Har ni ännu inte börjat fundera kring detta, vill vi gärna veta även det. För oss är det till stor hjälp om ni kan tänka er att ägna detta några minuter. Passar inte tiden kan vi återkomma vid ett senare tillfälle.

Tack på Förhand

MVH

Matilda och Linda